

BYDELSPLAN

Vesterbro Lokaludvalg

KGS. ENGHAVE LOKALUDVALG

FORSLAG TIL
BYDELSPLAN FOR
VESTERBRO / KONGENS ENGHAVE
2010

BYDELSPLAN FOR VESTERBRO / KONGENS ENGHAVE

Udarbejdet af:

Bydelsplanen er udarbejdet i et samarbejde mellem Kongens Enghave Lokaludvalg, Vesterbro Lokaludvalg og Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune på baggrund af input fra Kongens Enghave/Vesterbro borgere.

Udgivet af:

Københavns Kommune

Redaktion og tilrettelæggelse:

Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen,
Københavns Kommune

Grundkort og illustrationer:

Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen,
Københavns Kommune

Fotos:

Se de enkelte fotos

FORORD

AF OVERBORGMESTEREN

København er en storby med internationalt format og en by i vækst og bevægelse. Og samtidig er København en af verdens bedste byer at leve i. Det kan vi være stolte af – og det skal vi fastholde!

Bydelsplanerne er et redskab, der kan give alle interesserede en større forståelse for de enkelte bydeles særkender og ønsker for et endnu bedre hverdagsliv. Derudover giver bydelsplanerne mulighed for lokale fortolkninger af de overordnede visioner for København. Det glæder mig derfor, at de netop udarbejdede bydelsplaner alle indeholder ideer, som støtter op om overskriften i visionen for Københavns fremtid: Grøn vækst og livskvalitet.

Jeg vil samtidig anerkende lokaludvalgenes store arbejde og engagement i processen med at få udarbejdet bydelsplanerne og med at få inddraget borgerne i bydelene i skabelsen af visioner og ideer for bydelenes udvikling. Københavnerne er –

heldigvis – ikke ens, og det er forskellige ting, der fanger vores interesse. En god borgerinddragelse kræver engagement, kreativitet og lyst til dialog. Det er derfor prisværdigt, at der i forbindelse med bydelsplanlægningen er blevet afprøvet mange forskellige metoder til borgerdialog.

Dialogen mellem lokaludvalgene, forvaltningerne og Borgerrepræsentationens medlemmer er desuden blevet styrket. Der har ikke været enighed om alt – men med til en god dialog hører også en forståelse for indbyrdes forskelligheder. Det er mit håb, at den gode dialog og samarbejdet vil fortsætte også efter, at bydelsplanerne er færdiggjort.

Frank Jensen

AF FORMANDEN FOR VESTERBRO LOKALUDVALG

Du sidder nu med "Bydelsplan for Vesterbro – Kgs. Enghave", og jeg vil ønske dig god læselyst.

Allerede titlen "Bydelsplan for Vesterbro – Kgs. Enghave" vækker forhåbentlig din interesse, for der er tale om en bydelsplan for både Vesterbro og Kgs. Enghave, hvilket ikke har været uproblematisk. Vi har bl.a. haft vanskeligt ved at få statistiske tal specifikt for Vesterbro, og jeg håber meget, at bydelsopdelingen ændres, så Vesterbro igen bliver én bydel.

Bydelsplanen er resultatet af et tæt samarbejde med beboere på Vesterbro. Vesterbro Lokaludvalg har lavet forskellige arrangementer med engagerede beboere, og vi har fået mange gode input og idéer til bydelsplanen.

Men det, at vi nu har en bydelsplan, gør ikke arbejdet færdigt. Bydelsplanen er blot starten på det arbejde, vi sammen skal udføre for at omsætte de mange gode idéer og forslag til konkrete tiltag. Det arbejde er Vesterbro Lokaludvalg allerede i gang med, og vi fortsætter sammen med Vesterbros borgere. Vesterbro er en mangfoldig og tolerant bydel, som er i evig udvikling, og her er bydelsplanen et indspark i debatten. Et indspark, som jeg håber, at beboere såvel som BR-politikere vil tage til sig og arbejde videre med.

Tak til alle der har bidraget.

Niels Vestergaard

AF FORMANDEN FOR KONGENS ENGHAVE LOKALUDVALG

Kongens Enghave Lokaludvalg sætter nu punktum for udarbejdelsen af bydelsplanen, men det reelle arbejde skal nu til at tage form.

Arbejdet med planen viste en lokal iderigdom, som planen kun viser særligt udvalgte dele af. Planen skal gerne over tid realiseres og være et mål, som Lokaludvalget sammen med forvaltninger, politikere og lokale aktører arbejder frem mod.

Den overordnede vision for planen er sammenbinding af bydelen, både fysisk, mentalt og socialt og temaerne det grønne og blå, byliv og trafik.

Lokaludvalget tog allerede i juni 2008 bydelsplanen til diskussion. Processen har derefter været lang og afbrudt af både kommunalvalg og valg til Lokaludvalget. Og samtidigt begrænset af at Lokaludvalget skulle dele penge og medarbejdere i processen med Vesterbro Lokaludvalg.

Lokaludvalget har gennem hele bydelsplanprocessen kæmpet for at bydelsplanen for Kgs. Enghave og Vesterbro skulle være 2 separate planer, hvilket ikke lykkedes, selvom planen dog blev opdelt i 2 dele – en for hver bydel.

Joan Røge

INDHOLD

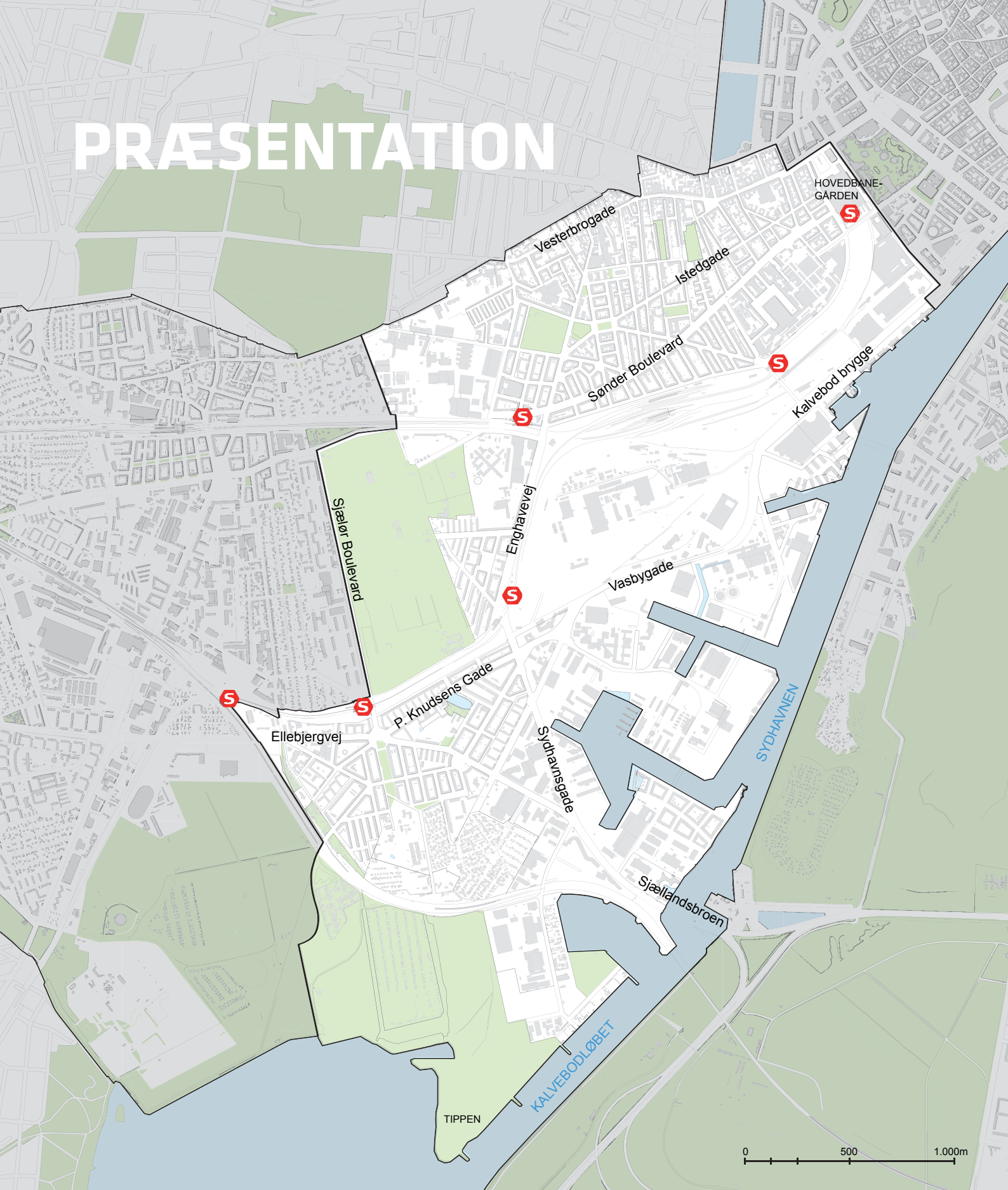

PRÆSENTATION.....	6
BYDELVISION KONGENS ENGHAVE	12
BYDELSKATALOG KONGENS ENGHAVE.....	14
Det Grønne og Blå.....	16
Trafik	22
Byliv	30
BYDELVISION VESTERBRO.....	36
BYDELSKATALOG VESTERBRO	38
Demokrati.....	40
Plads til alle	44
Bymiljø og Trafik	50
Miljø og Klima.....	58
Kultur og Fritid	64
DIALOG OG SAMARBEJDE	68

PRÆSENTATION

HOVEDBANE-GARDEN

Vesterbrogade

Isledgade

Sønder Boulevard

Kalvebod brygge

Slægt Boulevard

Enghavevej

Vasbygade

P. Knudsens Gade

Ellebjergvej

Sydhavnsgade

SYDHAVNEN

Sjællandsbroen

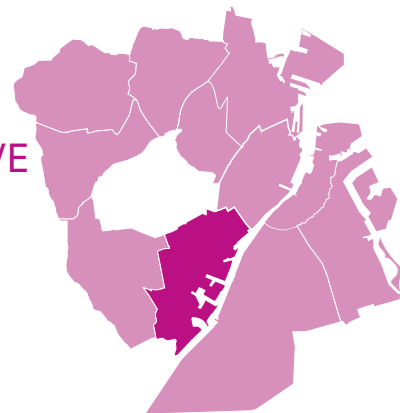
TIPPEN

KALVEBODLØBET

0 500 1.000m

PRÆSENTATION AF VESTERBRO-KONGENS ENGHAVE

Fælles indledning

Bydelen Vesterbro-Kongens Enghave består af de to byområder Vesterbro og Kongens Enghave, der tidligere var to selvstændige bydele. Byområderne har hver sit lokaludvalg og hver sin selvstændige identitet.

Vesterbro-Kongens Enghave er en meget forskelligartet bydel. Vesterbro fremstår som et urbant område med høj bebyggelsesprocent, et aktivt byliv og få grønne arealer. Kongens Enghave er et mere åbent byområde med store grønne arealer og mere plads mellem husene. Byområderne adskilles af Enghavevej, Vasbygade og baneterrænet, der virker som barrierer i bydelen. Bydelen grænser op til Københavns havneløb og har et stort potentiale i forhold til at udnytte den attraktive beliggenhed.

PRÆSENTATION AF KONGENS ENGHAVE

Kongens Enghave er oprindeligt udlagt som haveby, som et åbent og grønt alternativ til de tætte brokvarterer. Haverne i Musikbyen, Frederiksholm og Bavnehøjkvarteret giver Kongens Enghave en helt særlig karakter:

Kongens Enghave har store grønne områder, der er elsket i byområdet, og som ligger som en hemmelig oase for de fleste københavnere.

Byområdet opleves som afskåret fra resten af København, og mange, specielt i de nye byområder, orienterer sig mod Vesterbro frem for deres eget byområde, når det kommer til detailhandel og kultur:

Der ligger en udfordring i at synliggøre Kongens Enghaves positive kvaliteter mere overfor nye tilflyttere og København generelt, f.eks. det grønne i boligområderne, arkitekturen, rummeligheden og de tætte bånd der ofte er blandt beboerne i kraft af bl.a. det stærke organisations- og foreningsliv, der karakteriserer byområdet.

Paul-Erik Lind

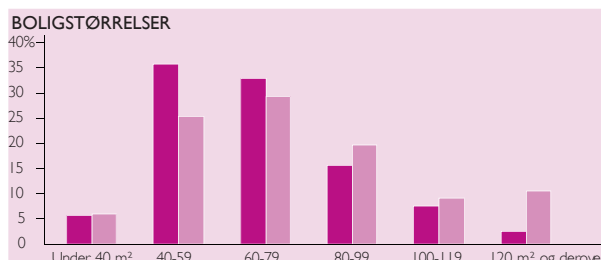
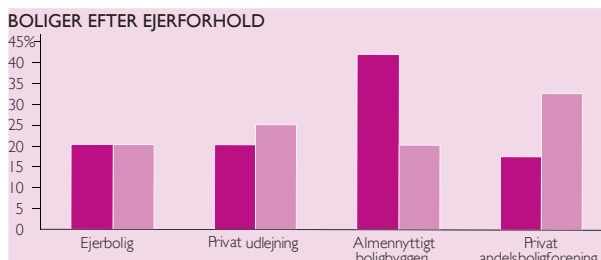
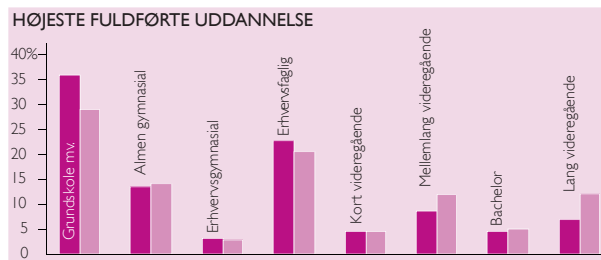
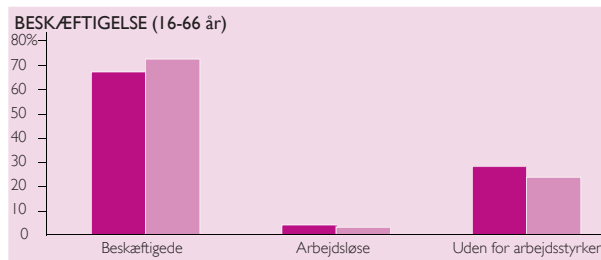
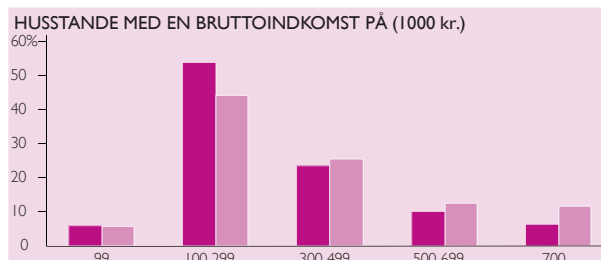

Indkomst-, beskæftigelses- og uddannelsesniveaet i Kongens Enghave er lavt ift. de andre byområder i København. Det er blevet en del af byområdets identitet, og den sociale rummelighed er noget af det, som beboerne i området er stolte af. Men det er vigtigt at undgå en ghettodannelse, og dermed bl.a. undgå at grundlaget for et alsidigt butiksliv undergraves.

En stor del af Kongens Enghaves boliger er almene boliger. Dette betyder bl.a. at kommunens anvisningsret præger beboersammensætningen, så der bor en stor andel af socialt udsatte og ældre.

Der har i de sidste 20 år været gennemført flere statslige og kommunale indsatser for at gøre byområdet mere attraktivt og løse de sociale problemer. Siden Kvarterløftet i 1998-2002 har der været arbejdet på at sammenlægge nogle af de mange små lejligheder, der er i byområdet, og i 2009 er der igangsat en boligsocial helhedsplan finansieret af bl.a. Landsbyggefonden. Dette sker for at tiltrække nye beboergrupper og for at gøre det attraktivt for familier og kreative ildsjæle at blive i eller flytte til Kongens Enghave.

Trafik er ifølge lokaludvalget den største udfordring for Kongens Enghaves udvikling, idet trafikken opdeler byområdet og skaber utryk færdsel for beboerne i området.

■ Kgs. Enghave
■ Hele København

PRÆSENTATION AF VESTERBRO

Vesterbro strækker sig fra og med Hovedbanegården til Carlsberg og fra Kalvebod Brygges havnefront til Frederiksbergs handlegader og er et alsidigt område med mange funktioner, udfordringer og muligheder.

Byområdet undergår i øjeblikket store forandringer. I de kommende år kommer byggeriet af to nye metrostationer til at præge de offentlige rum på Vesterbro, samtidig med at Carlsbergområdet udvikles, og Kødbyen stadig har tomme lokaler til nye typer af erhverv. Dertil kommer, at mange af funktionerne på godsbanearialerne omkring Otto Busses Vej i fremtiden bliver nedlagt.

Vesterbro har et alsidigt erhvervsliv og gode indkøbsmuligheder. På de to centrale handlegader, Vesterbrogade og Istedgade findes et alsidigt detailhandelsliv, der også har bredt sig ud i de omkringliggende sidegader. Ved Hovedbanegården er det en høj koncentration af hoteller, der sætter sit præg på bybilledet, og langs havnefronten er der placeret erhvervsdomiciler og byområdets shoppingcenter Fisketorvet, som trækker kunder til fra både byen og forstæderne.

Stofbrugere og narkotika har præget bybilledet på Vesterbro siden 1980'erne. Sammen med prostitution og pornobutikker giver stofferne Vesterbro et råt præg, der både kommer til udtryk i kanyler på gader og i opgange og i de mange, der trækker på gaden. Selvom der til stadighed er diskussion om, hvordan og hvor meget prostituerede og stofbrugere skal hjælpes, er der generelt en opfattelse af, at der også skal være plads til disse grupper i byområdet. Plads til alle, respekt for forskellighed og forskellige problemer samt en følelse af at "her står vi sammen" præger selvopfattelsen på Vesterbro

Vesterbro kan med rette kaldes "stenbroen", for det er et af de byområder i København, der har færrest kvadratmeter grønne områder pr. indbygger. Enghaveparken, Skydebanehaven og de andre få grønne arealer bliver flittigt brugt i sommerhalvåret, ligesom caféernes udeservering i solen trækker folk til. Nogle karréer har fået saneret deres gårde, så der er plads til leg og rekreation, men andre har ikke denne mulighed, hvorfor gadens rum i stigende grad bliver brugt som forhav med bænke og planter. Samtidig er der kommet flere privatbiler på Vesterbro, hvor de største handeleggader er præget af tæt biltrafik.

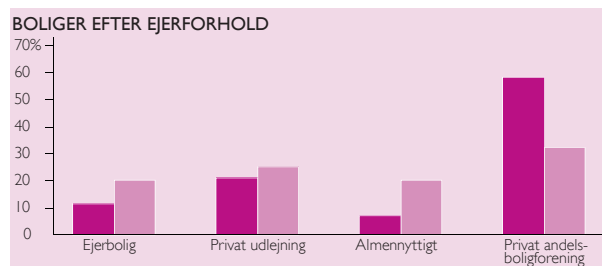
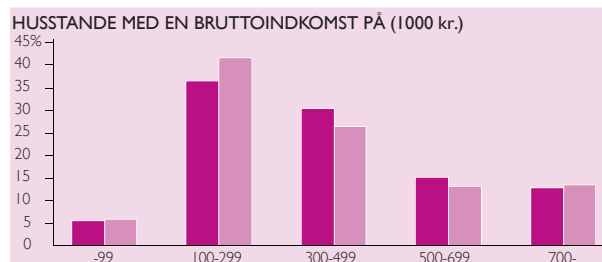
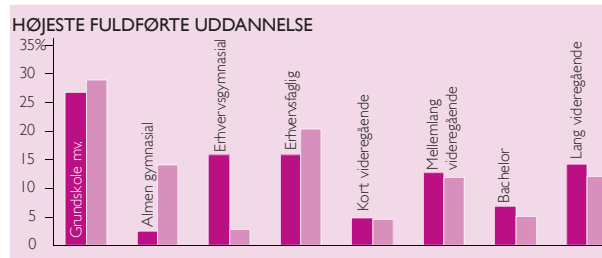
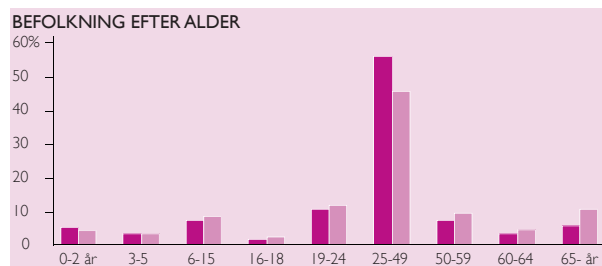
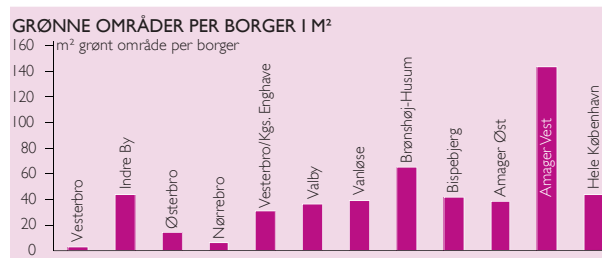
Vesterbro er et festområde for de 20-40 årige. Fester, festivaler og værtshuse giver liv. Men bunker af affald, larmende folk og høj musik er nogle af konsekvenserne af at være et af Københavns festområder, der trækker folk til fra hele byen. Det slider på byområdet, samtidig med at det skaber et livligt område, der er særligt attraktivt for ungdommelige sjæle at bo i.

Vesterbro er et ungt byområde. Aldersgennemsnittet er lavt i forhold til resten af København, og børnetallet er støt stigende. Samtidig bliver folk boende, hvilket betyder, at der på Vesterbro er mangel på institutioner og faciliteter til børn og unge. Manglen på institutionspladser fører i yderste konsekvens til, at folk flytter fra byområdet, da de ikke kan gå på arbejde, når deres børn ikke kan blive passet.

Uddannelsesniveaulet i byområdet er over det kommunale gennemsnit. Byfornyelsen har betydet, at der er færre sociale problemer i byområdet, men også at byområdets nu mere polariserede sociale grupper mødes i det offentlige rum.

Der er i byområdet mange frivillige sociale foreninger, som tager sig af de sociale problemstillinger, der altid har været på Vesterbro. Nogle af dem har rødder i Vesterbro Beboeraktion og den lange proces med at ændre området fra at være slum til at være et af byens eftertragtede boligområder.

Over 50 % af Vesterbros boliger er andelsboligforeninger. Dette betyder at de fleste ejendomme ejes af dem, der bor i dem, og at de selv har indflydelse på, hvilken form for udvikling, der skal ske i dem.

■ Vesterbro
■ Hele København

BYDELSVISION KONGENS ENGHAVE

HVAD ER EN BYDELSVISION?

Hver bydelsplan indeholder en bydelsvision. Bydelsvisionen udtrykker bydelens værdigrundlag og i hvilken retning, bydelen i fremtiden ønsker at udvikle sig.

VISIONEN FOR FREMTIDENS KONGENS ENGHAVE ER SAMMENBINDING. KONGENS ENGHAVE SKAL FUNGERE SOM ÉT SAMMENHÆNGENDE BYOMRÅDE BÅDE FYSISK, MENTALT OG SOCIALT.

Hovedparametrene er følgende:

En styrkelse af bylivet skal sammenbinde byområdet, overskride fysiske barrierer og gøre de mentale afstande mindre. Tilbud og kvaliteter i forskellige kvarterer skal supplere hinanden frem for at ligne hinanden.

Det grønne og blå element er en vigtig del af Kongens Enghaves identitet og skal bruges til i højere grad end nu at binde byområdet sammen. Beliggenheden ned til vandet skal aktiveres i forhold til hele Kongens Enghave, og stedets allerede grønne identitet skal forstærkes.

Kongens Enghave er stolt af sin mangfoldighed, og det skal sikres, at Kongens Enghave bevarer den, og at der også i fremtiden er plads til alle.

Der skal gøres en indsats for at styrke byområdets kulturelle liv, dets forretningsliv og skabe større variation i boligbestanden, så

byområdet kommer til at rumme flere forskellige livsformer, og så byområdets borgere i højere grad orienterer sig lokalt også på disse områder. Dertil ønskes den sociale indsats i området fortsat.

Den sociale rummelighed og livskvalitet i Kongens Enghave bør understøttes af en forbedring af de offentlige rum og fysiske rammer, herunder offentlige pladser og veje samt muligheder for her at afholde sociale og kulturelle aktiviteter og for at indgå i leg og bevægelse i byrummet.

Kongens Enghaves store udfordring er trafikken. Trafikbelastningen og dens barriereeffekt skal mindskes og byområdet bindes bedre sammen samtidig med, at rammerne for de bløde trafikanter understøttes.

Tegholmen, Sluseholmen og de omkringliggende brygger er gamle industriområder, der er under udvikling, og som i fremtiden vil være med til at ændre Kongens Enghaves beboersammensætning og byliv.

Generelt ønskes en udvikling af byområdet, der fremmer bæredygtighed og miljø i byens fysiske og sociale udvikling

BYDELSKATALOG OG OPSAMLING KONGENS ENGHAVE

HVAD ER ET BYDELSKATALOG?

Hver bydelsplan indeholder et bydelskatalog. Bydelskataloget er en uddybning af bydelsvisionens principper og redegør tematisk for, hvordan visionen kan blive til virkelighed.

De prioriterede projekter er udpeget af lokaludvalget som de vigtigste for bydelens udvikling. Projekterne uddybes under de enkelte temaer.

Her findes endvidere Københavns Kommunes bemærkninger til de foreslåede projekter.

PRIORITEREDE PROJEKTER

DET GRØNNE OG BLÅ:

- **1.a. Fredning af hele Tippen**

Lokaludvalget ønsker en fredning af naturområdet Tippen. Tippen er et af de steder i København, der har højest naturindhold af både planter og dyr. Det har i over 20 år været et af de største lokale ønsker, at hele Tippen bliver bevaret og udviklet som et varieret naturområde.

TRAFIK:

- **4.a. Reduktion af biltrafik på P. Knudsens Gade**

Lokaludvalget ønsker at få trafikken væk og fredeliggøre boligområdet langs P. Knudsens Gade.

- **4.b. Tosporet Enghavevej**

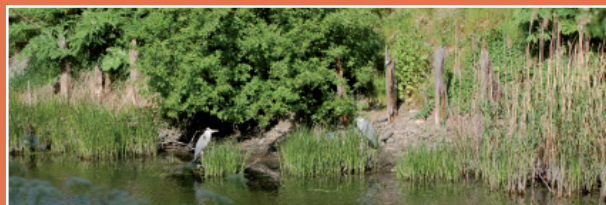
Lokaludvalget ønsker at fredeliggøre Enghavevej ved at indskrænke vejen fra firesporet til tosporet vej og ved at etablere de to spor ind mod jernbanen.

Derved kan den nuværende kørebane transformeres til rekreativt areal ind mod kulturinstitutionerne i Bavnehøj kvarteret.

BYLIV:

- **9.a. Mozarts Plads**

Mozarts Plads er et fysisk centrum i Kongens Enghave, men pladsen er på nuværende tidspunkt nedslidt og udgør ikke en samlende funktion for hele byområdet. Det kræver, at der arbejdes med både de fysiske rammer og mulighed for flere aktiviteter.

DET GRØNNE OG BLÅ

TRAFIK

BYLIV

DET GRØNNE OG BLÅ

TEMA

Kongens Enghave er et grønt område med flere forskellige former for rekreative arealer bl.a. naturområdet Tippen, Vestre Kirkegård og den østlige del af Valbyparken. Lokaludvalget ønsker at bevare disse områder:

De senere år er der opført boligkvarterer langs havnen på Teglnholmen og Sluseholmen, hvor der i høj grad mangler grønne offentlige arealer: Havnefronten er et særligt aktiv for byområdet og havnebassinene udgør helt særlige byrum, der i dag ikke

bliver brugt tilstrækkeligt af lokalbefolkningen. Havnen skal både være for beboerne i nærområdet, men skal også trække folk fra hele Kongens Enghave ned til Sluseholmen og Teglnholmen.

Der skal bygges videre på Kongens Enghaves grønne og blå karakter, og byområdet skal bindes sammen både internt og med resten af København. Der skal derfor sikres tilgængelighed for bløde trafikanter til Kongens Enghaves grønne områder og vandet og til andre bydele.

---

1. INDSATSOMRÅDE: Tippen

Tippen er et helt unikt og selvgroet naturområde kun 10 minutter fra Københavns centrum, som bør sikres og udvikles i fremtiden. Det er det væsentligste grønne område i Sydhavnen.

Det har i over 20 år været et af de største lokale ønsker, at hele Tippen bliver bevaret og udviklet som et varieret naturområde – en kamp som mange borgere i Kongens Enghave har deltaget i. Den sydlige del af Tippen er fredet som en del af Kalvebodkilefredningen samt strandfredningsloven. Den nordlige del har indtil december været reserveret til fremtidigt boligbyggeri. Områdets status er i Kommuneplan 2009 ændret til rekreativt offentligt område.

For at sikre områdets fremtid peger lokaludvalget på, at det er vigtigt, at også den nordlige del af Tippen bevares som naturområde i fremtiden. Desuden kan en plejeplan og en udviklingsplan for hele Tippen (også den fredede del) være med til at styrke den biologiske mangfoldighed på området samt styrke områdets kvaliteter som et rekreativt naturområde.

Lokaludvalget ønsker at markere Tippen og byområdets grønne identitet udadtil og muliggøre, at borgerne kan få glæde af Tippen på mange forskellige måder.

FORSLAG TIL HANDLING

I.a. Fredning af hele Tippen

Lokaludvalget har et ønske om, at det bliver undersøgt, hvilke muligheder der er for at opnå en fremtidssikret beskyttelse også af den nordlige del af Tippen. Dette kan f.eks. ske ved en revurdering og udvidelse af Kalvebodkilefredningen eller ved at præcisere, at hele Tippen skal være beskyttet af Naturbeskyttelsesloven, og at området bliver udlagt som naturområde under naturbeskyttelsesloven.

Lokaludvalget vil samarbejde med Miljøpunkt Vesterbro/Sydhavn, Agendaråd Sydhavn og Danmarks Naturfredningsforening for at opnå en form for fredning af Tippen. Lokaludvalget vil arbejde for at skabe politisk fokus på Tippen.

I.b. Plejeplan og udviklingsplan

De nuværende projekter og planer, der omhandler Tippen, skal videreudvikles i de kommende år. Tippen er allerede et enestående sted men rummer mulighed for yderligere udvikling.

Der er på Tippen et vedvarende behov for bekæmpelse af flere invasive plantearter. Der er allerede i dag er vedtaget en ramme-plejeplan i partnerskabet "Tippen Syder". Udviklingen af vandarealerne bør indgå i planen, så vandkvaliteten bliver bedre. Lokaludvalget ønsker derudover at arbejde for, at der bliver lagt store sten i bugten for at tiltrække sæler.

I den fremtidige udviklingsplan for området bør der udover udviklingen af naturkvaliteterne arbejdes med videreudvikling af naturskole arealet, som ligger i nordenden af området – og er den eneste del af Tippen, hvor lokaludvalget ønsker nogen form for anlæg og passende bebyggelse. Desuden bør der arbejdes med en lukning for biler af det stykke af Fragtvej, der går forbi Tippen samt anlæg af et udsigtstårn. Endelig vil der blive arbejdet for at friholde Tippen og tilgrænsende områder for støjende aktiviteter. Der kan hentes yderligere information i Debatoplæg: "Udviklingsplan 2009 – Sydhavnstippen". www.sydhavnstippen.dk.

En del af projektet vil blive videreført i "Tippen Syder", hvor bl.a. Miljøpunkt Vesterbro/Sydhavn, By & Havn, Københavns Kommune og to lokale miljøgrupper deltager. Og de lokale grupper bag debatoplægget om en udviklingsplan for Tippen vil være væsentlige aktører.

Lokaludvalget vil støtte op om arbejdet og kan evt. være med til at støtte igangsættelse af konkrete projekter ved at sætte pulje penge af til dette.

I.c. Udsigtstårn v. Fragtvej/Tippen (vartegn)

Lokaludvalget ønsker, at der etableres et udsigtstårn ved Fragtvej og den nordlige ende af Tippen. Udsigtstårnet skal være et vartegn for området, som er interessant i sig selv. Det skal give mulighed for at skabe et samlet udsyn over hele byområdet og give en fornemmelse af sammenhæng og fælles identitet. Det vil samtidig være med til at skabe opmærksomhed om Tippen og være en måde at få glæde af området på – uden samtidig at slide på det.

Udsigtstårnet skal rumme faciliteter til formidling af Tippet historie, udvikling og natur. Dette vil være en udvidelse af de informationstavler, der allerede er etableret ved broen over til Valbyparken.

Tårnet kan tænkes sammen med naturskolen Mininaturskolen, så det kan bruges i forbindelse med deres aktiviteter og samtidig kan være en spændende aktivitet, der kan være med til at tiltrække flere til naturskolen.

Udsigtstårnet kan delvis bygges i genbrugsmaterialer f.eks. tegl – det vil give en sammenhæng til Tippet oprindelse som losseplads. Det kan evt. ske som et samarbejde med den kommende genbrugsstation på Bådehavnsgade.

2. INDSATSOMRÅDE: Andre rekreative arealer

Kongens Enghave skal både indeholde store grønne områder og mindre grønne arealer i nærheden af, hvor folk bor. Lommeparker og andre offentlige rum, der lægger op til fællesskab og forskellige udfoldelsesmuligheder, kan være med til at styrke den sociale sammenbinding i byområdet.

Borgerinddragelsesprocessen har vist, at der især mangler grønne offentlige områder på holmene, og at der er et stort ønske hos lokalbefolkningen om at kunne bruge vandet mere aktivt, end der er mulighed for i dag.

FORSLAG TIL HANDLING

2.a. Projekt: Lommeparker

Lokaludvalget ønsker at styrke de offentlige grønne områder tæt på, hvor folk bor i form af lommeparker. Lommeparker skal indeholde varierede udfoldelsesmuligheder, og der skal være fokus på det grønne element.

Det allerede eksisterende behov for grønne områder på Tegholmen og Sluseholmen øges med de mange nye beboere, der i en årrække fremover flytter til kvarteret. Lommeparker kan bl.a. tænkes ind i forbindelse med den delvist etablerede grønne kile på Tegholmen. For at udnytte beliggenheden ned til vandet, kan der etableres lommeparker direkte til havnebøbet med tilknytning til aktiviteter på vandet.

Derudover er det et ønske, at Trekanten ved Wagnersvej udvikles til en lommepark, hvor området bliver udnyttet på en mere spændende måde end i dag.

2.b. Rent vand i Kalveboderne og badestrand ved Valbyparken

Et væsentligt lokalt ønske har i mange år været at vandkvaliteten i Kalveboderne forbedres, så det bliver muligt at anlægge en badestrand i bugten ud for Valbyparken. Overløb og afløb fra Harrestrup Å medtager forurening, som slår dyrelivet i vandet ihjel og dermed fjerner fødegrundlaget for de fredede fugle i Kalvebodbugten.

Københavns Kommune arbejder allerede på at løse problemerne, som i høj grad skyldes udledninger fra Gladsaxe og Gentofte Kommune. Lokaludvalget opfordrer til, at Københavns Kommune yder en større indsats for at få de nordlige nabokommuner til at stoppe deres udledninger. Derudover ønsker lokaludvalget, at der bliver givet bevillinger til rørlægning af åbne afløbskanaler, og det bør undersøges nærmere om Enghave Kanalen (lokalt benævnt Lorteren) skal udbygges, da denne også fungerer som overløbskanal med udløb til Kalveboderne.

2.c. Aktiviteter ved/på vandet

Havnefronten og havneløbet kan bruges til langt flere aktiviteter end tilfældet er i dag. Det kommende kommunale havnebad på Sluseholmen viser vejen. Men faciliteter til en vinterbadeklub, midlertidig brug af arealer langs vandet samt tilladelser til at bruge havnebassiner og havneløb til sociale, sportslige og kunstneriske aktiviteter vil skabe yderligere liv og udnytte de muligheder, der ligger i det blå element.

3. INDSATSOMRÅDE: Sammenhængende stiplan for Kongens Enghave

En sammenhængende stiplan for Kongens Enghave kan være med til at binde grønne og rekreative områder, kultursteder, skoler, institutioner, offentlig transport og pladser sammen – og er et væsentligt element i at binde byområdets forskellige boligområder sammen. Stiplanen skal understøtte tilgængeligheden til disse funktioner for alle grupper. Og planen er en del af at nedbryde de trafikale barrierer i Kongens Enghave.

Samtidig bør stiplanen hænge sammen med de øvrige grønne stisystemer i Københavns Kommune og omegnskommunerne. Så Kongens Enghave bindes sammen med stisystemerne ned langs Køge Bugt, Vestvolden via Vigerslevparken videre til Utterslev Mose, Carlsberg området, Vesterbro, Valby og Frederiksberg samt Vestamager.

FORSLAG TIL HANDLING

3.a. Korrekt formidling af stiforbindelser i Kongens Enghave

Lokaludvalget ønsker, at flere bruger og får glæde af de mange gode stiforbindelser der allerede er i byområdet – både internt og til og fra Kongens Enghave, og at forbindelserne forbedres i fremtiden.

En del kortmateriale og planer i Københavns Kommune er i dag forældet i forhold til den faktiske situation i Kongens Enghave. Derfor ønsker lokaludvalget i samarbejde med relevante afdelinger i kommunen at opdatere det eksisterende kortmateriale. Disse opdateringer skal videreformidles til KRAK og evt. andre kortudbydere.

Desuden vil lokaludvalget arbejde for at f.eks. planerne over Grønne Cykelruter justeres, så det passer til den nuværende situation og ønsker for fremtiden.

Endelig vil lokaludvalget fremme kendskabet til ruterne og stierne ved bedre skiltning og evt. udgivelse af lokale kort.

3.b. Færdiggørelse af stiforbindelser - missing links

Der er i Kongens Enghave forskellige større og mindre strækninger som mangler, for at der kan blive skabt et velfungerende og sammenhængende stisystem internt i byområdet og til/fra Kongens Enghave.

Fragtvej er en del af en hovedcykelåre gennem Kongens Enghave. Der er behov for en sikker overgang hvor Fragtvej krydser Bådehavnsgade og lokaludvalget ønsker, at der etableres en cykeltunnel. Behovet for en sikker overgang bliver endnu større i fremtiden på grund af den kommende Genbrugsstation Sydhavn, der vil blive placeret på Tippen i forbindelse med Bådehavnsgade.

Desuden bør forbindelsen fra Vestre Kirkegård til Karens Minde området forbedres ved på denne strækning at omdanne Sjælør Boulevard til en mere grøn vej med bedre muligheder for cyklister. Især skal der skabes ordentlig krydsning af P. Knudsens Gade. En tunnel under Sjællandsbroen ved brofæstet på Sjællandssiden, vil både styrke de Københavnske cykelforbindelser, men også give adgang til de rekreative arealer på Tippen fra Sluseholmen. Pt. er der på begge sider af broen ført

cykelstier frem til brohovedet, men der er ingen forbindelse på tværs eller under broen. Derudover er der langt til alternative overgange over Sydhavnsgade.

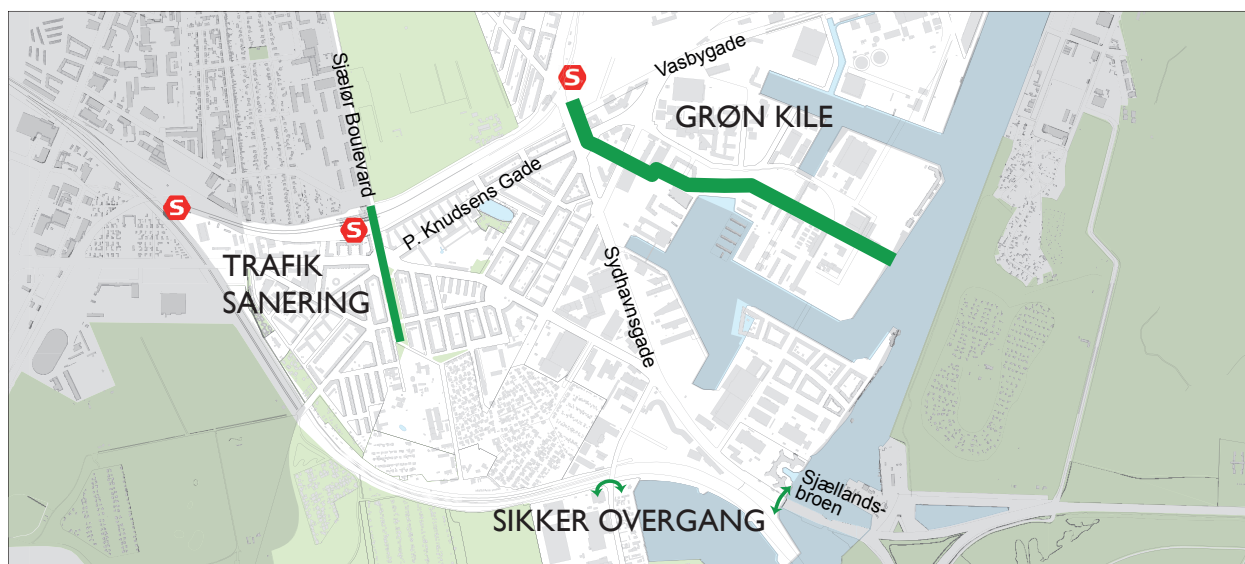
3.c. Den grønne kile – hele vejen til Bavnehøj og Vestre Kirkegård

Den grønne kile på Tegholmen er den vigtigste forbindelse mellem havneområderne og Bavnehøj. Det er en gennemgående strækning for bløde trafikanter, der forbinder de to områder. Kilen er samtidig en del af en skolevej, som er et emne flere borgere har nævnt, at der bør være fokus på.

Det er derfor vigtigt at kilen bliver færdiggjort og ført helt igennem til Sydhavn station og videre til Vestre Kirkegård.

Derved vil den grønne kile binde nogle af Kongens Enghaves store rekreative arealer – vandet og kirkegården - sammen.

Lokaludvalget ønsker, at kommunen indgår i samarbejde med grundejerne ift. at anlægge den grønne kile og at Kommunen selv anlægger den del af den grønne kile, som Københavns Kommune ejer.

Københavns Kommune arbejder for at styrke og udvikle naturindholdet og mangfoldigheden i byens grønne og blå struktur. Temaets mål om at udnytte beliggenheden ned til vandet er i tråd med målsætningerne i temaet "Byen ned til vandet" i Kommuneplan 2009.

1. INDSATSOMRÅDE: TIPPEN

1.a. Fredning af hele Tippen

Det er Københavns Kommunes opfattelse, at de gældende beskyttelser bidrager til at fastholde Tippens karakter af rekreativt område. Naturklagenævnet har med Kalvebodkile-fredningen trukket en grænse mellem de fredningsværdige og de ikke-fredningsværdige arealer. Københavns Kommune anser ikke den øvrige del af Tippen som fredningsværdig og vurderer derfor ikke, at der vil være grundlag for yderligere fredning af Tippen.

1.b. Plejeplan og udviklingsplan

Københavns Kommune udarbejder i øjeblikket en strategi for biologisk mangfoldighed som forventes vedtaget af Borgerrepræsentationen i efteråret 2010. Tippen indgår i dette arbejde.

Plejeplaner udformes for de fredede dele af Tippen.

1.c. Udsigtstårn v. Fragtvej/Tippen (Vartegn)

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes målsætning om at fremme brugen af byens grønne arealer. Det vil være By & Havn, der som ejer af arealet skal give tilladelse til et fugletårn.

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

2. INDSATSOMRÅDE: ANDRE REKREATIVE AREALER

2.a. Lommeparker

Lokaludvalgets forslag om grønne oaser i byens rum er i tråd med Københavns Kommunes lommepark-strategi, som introduceret i kataloget 'Tag parken i lommen' fra 2009. Borgerrepræsentationen har allerede udpeget 14 mulige lommeparksgrunde i hele København. Heraf er der realiseret én i 2009 og fundet finansiering til to i 2010 – ingen af disse er beliggende i Kongens Enghave. De resterende lommeparker kan kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til dem. Lokaludvalget kan henvende sig til Københavns Kommune med et kort eller en liste over forslag til udpegningsområder til lommeparker, som kan indgå, hvis der skal foretages en omprioritering.

2.b. Rent vand i Kalveboderne og badestrand ved Valbyparken

Kalveboderne er omfattet af fredninger "Natura 2000" med strenge fredningsforhold. Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur. Københavns Kommune arbejder aktuelt med at vurdere om og hvordan, der kan etableres menneskelig aktivitet i de fredede områder.

I forlængelse heraf er der planer for, at Harrestrup Å prioriteres i de kommende år, men projektet er indtil videre ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

2.c. Aktiviteter ved/ på vandet

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes tema "Byen ned til vandet" i Kommuneplan 2009. I lokalplan 310 "Teglværkshavnen" med tillæg 1, 2, 4 og forslag til tillæg 4 er der indarbejdet bestemmelser om træbrygger, havnepladser og lystbådehavne m.v. der kan medvirke til aktiviteter på vandet.

Bortset fra området med den nye skole på Teglnholmen er der dog tale om privat ejerskab af ejendommene langs havnebassinene. Nye tiltag skal derfor tages på initiativ af de private grundejere.

3. INDSATSOMRÅDE: SAMMENHÆNGENDE STIP-LAN FOR KONGENS ENGHAVE

3.a. Korrekt formidling af stiforbindelser i Kongens Enghave

Københavns Kommune bakker op om lokaludvalgets forslag om at sikre en bedre formidling af stiforbindelser end tilfældet er i dag. Kortlægning af f.eks. grønne cykelruter skal drøftes med Teknik- og Miljøforvaltningens relevante centre og Københavns Kommune ser frem til en henvendelse herom.

3.b. Færdiggørelse af stiforbindelser – missing links

Københavns Kommune vil overveje den foreslåede grønne forbindelse mellem Vestre Kirkegård og Karens Minde i "Katalog for grønne forbindelser", som forventes fremlagt sommer 2011.

3.c. Den grønne kile – hele vejen til Bavnehøj og Vestre Kirkegård

Der er i Lokalplan 310 for Teglværkshavnen vedtaget placering af en grøn kile på Teglnholmen. Lokalplanen specificerer, at grundejerne er forpligtet til at anlægge deres del af kilen ved opførelse af bebyggelse. Københavns Kommune etablerer sin andel af den grønne kile, når skolen på Teglnholmen bliver opført i 2012.

Vurderinger af behov for stiforbindelser på Teglnholmen indgår i Københavns Kommunes årlige handlingsplan for Sydhavnen.

Paul-Erik Lind

TRAFIK

TEMA

Kongens Enghave er domineret af store trafikåre, der gennemskærer byområdet. Der er mange store indfaldsveje med voldsom trafikbelastning og trafikgener i form af støj, forurening og trængsel. Lokaludvalget ønsker generelt at begrænse den gennemkørende trafik for at mindske de gener, den påfører Kongens Enghaves borgere. Borgerinddragelsesprocessen har vist, at rigtig mange anser trafikbelastningen som et stort problem.

De store indfaldsveje virker sammen med jernbanen til Amager og S-banen som barrierer, der opdeler Kongens Enghave, og som er svære at krydse. Dette giver flere steder bl.a. problemer i forhold til trafiksikkerhed for især de bløde trafikanter. Barriererne skal mindskes og kvartererne bindes bedre sammen.

Byområdets nyeste beboelseskvarterer og erhvervsområder på Teglsøen og Sluseholmen har dårlig adgang til kollektiv trafik. Det betyder, at beboere og ansatte tager bilen, hvilket skaber flere trafikale problemer. Lokaludvalget ønsker, at det skal blive nemmere og mere attraktivt at benytte kollektiv trafik.

4. INDSATSOMRÅDE: Reduktion af biltrafik

Den massive biltrafik og den medfølgende luft- og støjforurening er et af Kongens Enghaves største problemer. To af hovedindfaldsvejene til København kører gennem Kongens Enghave.

Når der arbejdes videre med betalingsring, roadpricing eller havnetunnel, er det meget vigtigt, at Kongens Enghave med nogle af de trafikalt hårdest ramte byområder i København tilgodeses.

Indtil da kan mindre projekter som støjdæmpende asfalt, trafiksaneringer og begrænsede trafikomlægninger dog gøre lidt gavn for byens borgere.

FORSLAG TIL HANDLING

4.a. Reduktion af trafik på P. Knudsens Gade

Den største prioritet er at få trafikken væk fra boligområderne, skolerne og daginstitutionerne langs P. Knudsens Gade. Dette kan ske ved at føre trafikken over Amager ved hjælp af f.eks. betalingsring eller havnetunnel. Fredeliggørelsen kunne også ske gennem en nedgravning af P. Knudsens Gade.

Lokaludvalget ønsker på længere sigt, at strækningen Folehaven – Ellebjergvej – P. Knudsens Gade ophører med at fungere som regionalvej. Der bør dog allerede nu igangsættes en planlægning for fredeliggørelse af strækningen.

Under alle omstændigheder ønsker lokaludvalget, at trafikantene gøres opmærksom på, at de kører gennem boligområder og fremover sætter farten ned til de tilladte 50 km/t. Dette kan ske ved at lade P. Knudsens Gade sno sig, f.eks. ved at re-etablere forhaverne til bebyggelserne. Støjdæmpende asfalt er en løsning, der her og nu kunne give en forbedret livskvalitet hos naboerne til den massive trafikåre.

4.b. Tosporet Enghavevej

Selvom trafikken på Enghavevej er knap så kraftig som på P. Knudsens Gade, er den dog stadig massiv og med en stor andel af tung trafik. Lokaludvalget ønsker, at Enghavevej bliver gjort fredeligere og at trafikbelastningen mindskes. Det kunne ske ved at fjerne de to spor, der vender ind mod bebyggelsen, en ændring der vil understøtte, at den tunge trafik i fremtiden bliver ledt af de store veje via centrumforbindelsen. Hvis disse to bilspor lægges mod baneterrænet, giver det mulighed for at forbedre byrummet foran kulturinstitutionerne i Bavnehøj-kvarteret, f.eks. ved at etablere en stor forplads.

Lokaludvalget mener, at en sådan forplads kan etableres under alle omstændigheder, da der på Enghavevej er plads til en indsnævring, der hvor pladsen ønskes etableret. Både indsnævring og forplads vil signalere, at bilisterne kører gennem et boligkvarter, hvilket vil kunne dæmpe farten.

Forpladsen ønskes indrettet med faciliteter til uorganiseret idræt og i relation til de kreative og kulturelle funktioner i området. Derved kan pladsen tiltrække beboere fra hele Kongens Enghave og kompensere for manglende idrætsfaciliteter i området.

5. INDSATSOMRÅDE: Sammenbinding af kvartererne i Kongens Enghave

Lokaludvalget ønsker at styrke byområdets liv gennem en sammenbinding af de eksisterende og fremtidige bykvarterer. Særligt Sluseholmen og Teglholmen bør kobles bedre sammen med det gamle Sydhavnen.

FORSLAG TIL HANDLING

5.a. Kontakt til holmene

Mange borgere har peget på, at Sluseholmen og Teglholmen er afskåret fra resten af Sydhavnen af især de store indfaldsveje Sydhavnsgade og Vasbygade. Lokaludvalget ønsker derfor, at der etableres forbindelser på tværs af barriererne: Se kort.

Lokaludvalget kan støtte op om sammenbindingen af bykvartererne ved at støtte projekter, der gør det attraktivt at besøge de andre bykvarterer:

5.b. Kirkegårdstunnel

Bavnehøjkvarteret og Vesterbro er i dag afskåret fra Frederiksholm og Musikbyen af Køge Bugt Banen.

En stitunnel under banen i forlængelse af Wiinbladsgade vil bringe kvartererne i området og Vesterbro-Kongens Enghave meget tættere på hinanden. Borgerne i Frederiksholm og Musikbyen vil få let adgang til de rekreative arealer på Vestre Kirkegård, og borgerne i Bavnehøj vil få let adgang til forretningslivet på Borgbjergsvej og kulturlivet på Karens Minde. Endvidere vil det blive lettere for borgerne på Vesterbro (og resten af København) at komme til de grønne områder ved Karens Minde og Tippen gennem Vestre Kirkegård. Se kort.

5.c. Baneterrænet - Otto Busses Vej

Baneterrænet er placeret i byområdet Vesterbro og forbinder Vesterbro og Kongens Enghave. Begge lokaludvalg har arbejdet med området i forbindelse med bydelsplanen.

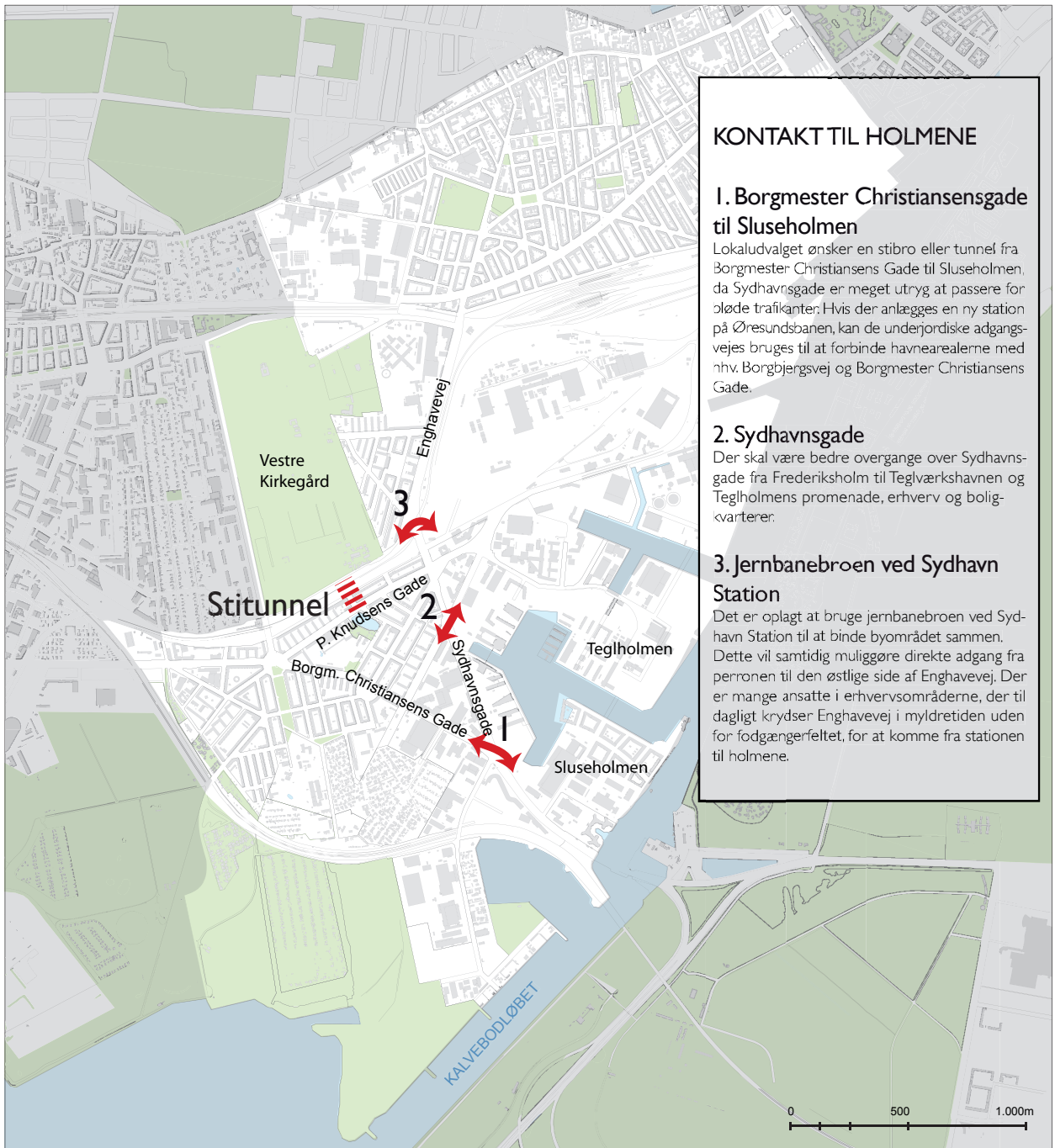
Baneterrænet virker i øjeblikket som en barriere mellem Vesterbro og havnen og lokaludvalgene ønsker at skabe gode forbindelser mellem områderne. Dette kunne ske gennem en højbro fra Ingerslevsgade til havnen.

Borgerinddragelsesprocessen har vist, at mange borgere ønsker, at Otto Busses Vej udvikles til et rekreativt område med respekt for stedets historie. Derudover er der stor mangel på fodboldbaner i hele bydelen og lokaludvalgene ønsker derfor, at der etableres fodboldbaner på baneterrænet. Fodboldbaner vil bl.a. kunne bruges i forbindelse med Bavnehøj Idrætsanlæg.

Derudover er der særligt i Kongens Enghave Lokaludvalg ønske om, at der skabes en forbindelse til baneterrænet fra Sydhavns Plads ved Sydhavn Station både for biler, cyklende og gående, fordi dette vil blive den eneste anden reelle indgang til arealet udover indkørslen ved Fisketorvet.

KONTAKT TIL HOLMENE

1. Borgmester Christiansensgade til Sluseholmen

Lokaludvalget ønsker en stibro eller tunnel fra Borgmester Christiansens Gade til Sluseholmen, da Sydhavnsgade er meget utryk at passere for bløde trafikanter. Hvis der anlægges en ny station på Øresundsbanen, kan de underjordiske adgangsveje bruges til at forbinde havnearealerne med nhv. Borgbjergsvej og Borgmester Christiansens Gade.

2. Sydhavnsgade

Der skal være bedre overgange over Sydhavnsgade fra Frederiksholm til Teglværkshavnen og Teglholmens promenade, erhverv og boligkvarterer:

3. Jernbanebroen ved Sydhavn Station

Det er oplagt at bruge jernbanebroen ved Sydhavn Station til at binde byområdet sammen. Dette vil samtidig muliggøre direkte adgang fra perronen til den østlige side af Enghavevej. Der er mange ansatte i erhvervsområderne, der til dagligt krydser Enghavevej i myldretiden uden for fodgængerfeltet, for at komme fra stationen til holmene.

---

6. INDSATSOMRÅDE: Bedre forhold for bløde trafikanter

De store trafikårer gør det svært at være blød trafikant i Kongens Enghave. Ved at skabe bedre forhold for de bløde trafikanter øges trafikikkerheden. Samtidig gøres det også lettere at færdes rundt i byområdet, hvilket øger den fysiske og sociale sammenbinding.

FORSLAG TIL HANDLING

6.a. Trafiksaneringer til fordel for de bløde trafikanter

Lokaludvalget foreslår en række konkrete trafiksaneringer til fordel for de bløde trafikanter. Se kort.

6.b. Sikre skoleveje

Skolevejene i Kongens Enghave er præget af den massive biltrafik. Dette er et åbenlyst problem, ikke mindst set i lyset af, at børn fra Tegholmen og Sluseholmen tilhører Bavnehøj Skole indtil den nye skole på Tegholmen står færdig.

Lokaludvalget har følgende forslag:

- Der bør åbnes en indgang til Ellebjerg Skole fra Louis Pios Gade og Borgmester Christiansens Gade, så børn og voksne ikke skal færdes på P. Knudsens Gade til og fra skole. Borgmester Christiansens Gade skal trafiksaneres, så der bliver mere sikkert at færdes for skolebørnene.
- Krydset Borgbjergsvej – Borgmester Christiansens Gade skal gøres mere sikkert at krydse til fods.
- Der bør ske en trafiksanering omkring Bavnehøj Skole, hvor trafikforholdene er noget anarkistiske.
- Kommunen bør lave en plan for skolevej til og fra Holmene.
- Hvis TDC krydset renoveres, skal der tages særligt hensyn til børn i trafikken.
- Der bør laves chikaner ved Hay Skolen på Stubmøllevej
- Generelt bør der etableres "vis fart" skilte ved alle skoler for at henlede bilisternes opmærksomhed på de små trafikanter.

7. INDSATSOMRÅDE: Kollektiv trafik

Lokaludvalget ønsker at styrke den kollektive trafik i byområdet i forhold til resten af København og imellem de enkelte kvarterer.

De nye byområder er dårligt betjent af kollektiv trafik. Der findes bl.a. en lang række erhverv i Kongens Enghave specielt kontorarbejdspladser ved havnen, der kunne have glæde af forbedret adgang med kollektiv trafik.

FORSLAG TIL HANDLING

7.a. Metro

Lokaludvalget støtter op om en placering af metrostationer på holmene for at give beboere og erhverv bedre muligheder for at benytte kollektiv trafik og dermed nedbringe trafikbelastningen.

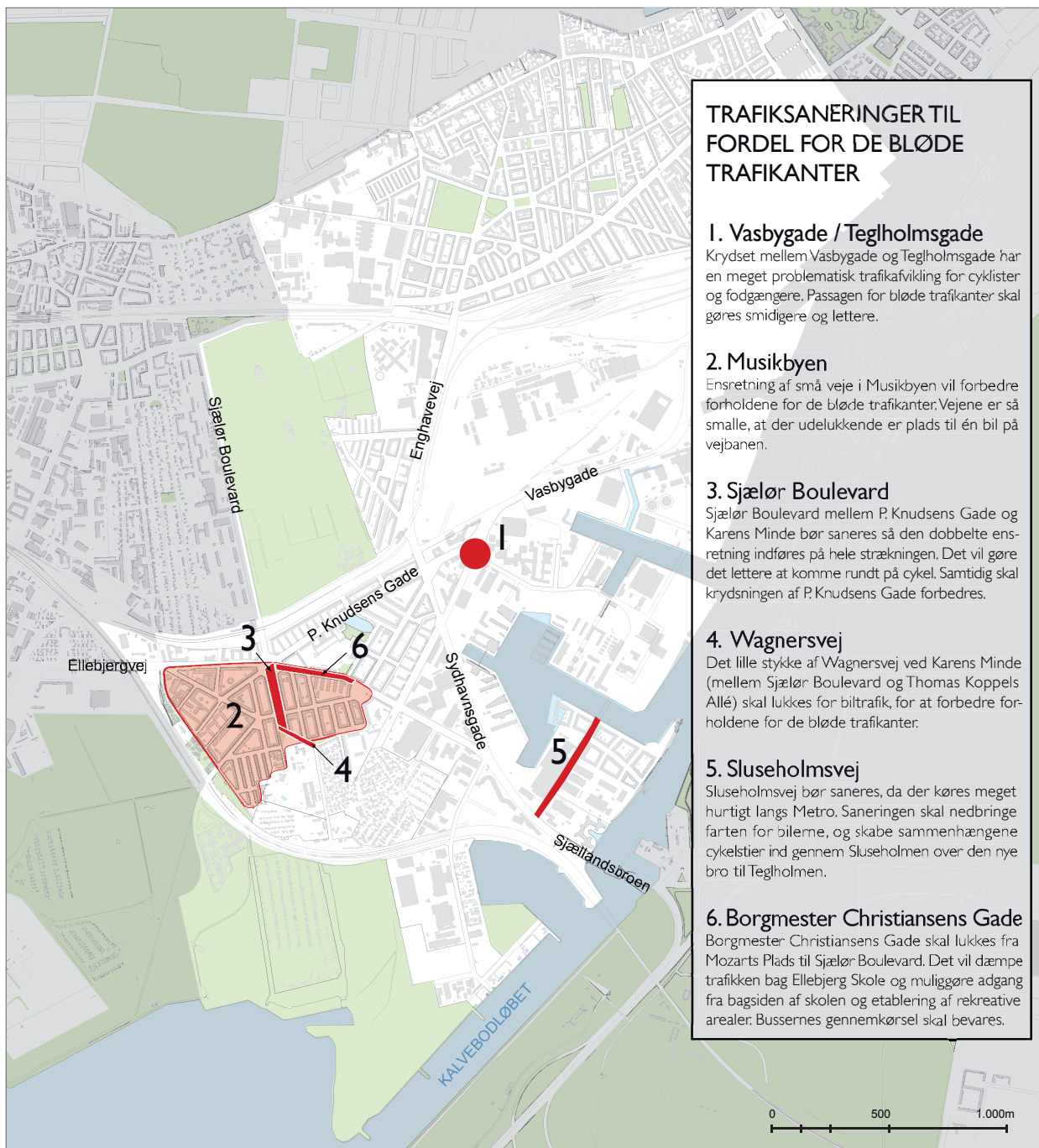
Metroselskabet skal til at bygge et klagørings- og kontrolcenter på området omkring Otto Busses Vej, hvor metrotogene kører til, men hvor der ikke er en offentlig station. Lokaludvalget ønsker, at Københavns Kommune arbejder for, at offentligheden får mulighed for at bruge Metro klagøringscentret som station.

7.b. Letbane

København har mange radiale forbindelser fra centrum og ud men færre tværfordelninger. Lokaludvalget kan se gode perspektiver i at etablere en letbane fra Enghave Plads ad Enghavevej og Sydhavnsgade videre over til Ørestaden. Letbanen vil derved køre midt igennem byområdet, så den vil være let tilgængelig for de fleste borgere i området.

7.c. Stationerne

For at anspore til brug af kollektiv trafik bør de centrale togstationer i Kongens Enghave have et løft og adgangen til dem forbedres.

TRAFIKSANERINGER TIL FORDEL FOR DE BLØDE TRAFIKANTER

1. Vasbygade / Tegholmegade

Krydset mellem Vasbygade og Tegholmegade har en meget problematisk trafikafvikling for cyklister og fodgængere. Passagen for bløde trafikanter skal gøres smidigere og lettere.

2. Musikbyen

Ensretning af små veje i Musikbyen vil forbedre forholdene for de bløde trafikanter. Vejene er så smalle, at der udelukkende er plads til én bil på vejbanen.

3. Sjælør Boulevard

Sjælør Boulevard mellem P. Knudsens Gade og Karens Minde bør saneres så den dobbelte ensretning indføres på hele strækningen. Det vil gøre det lettere at komme rundt på cykel. Samtidig skal krydsningen af P. Knudsens Gade forbedres.

4. Wagnersvej

Det lille stykke af Wagnersvej ved Karens Minde (mellem Sjælør Boulevard og Thomas Koppels Allé) skal lukkes for biltrafik, for at forbedre forholdene for de bløde trafikanter.

5. Sluseholmsvej

Sluseholmsvej bør saneres, da der køres meget hurtigt langs Metro. Saneringen skal nedbringe farten for bilerne, og skabe sammenhængene cykelstier ind gennem Sluseholmen over den nye bro til Tegholmene.

6. Borgmester Christiansens Gade

Borgmester Christiansens Gade skal lukkes fra Mozarts Plads til Sjælør Boulevard. Det vil dæmpe trafikken bag Ellebjerg Skole og muliggøre adgang fra bagsiden af skolen og etablering af rekreative arealer. Bussernes gennemkørsel skal bevares.

0 500 1.000m

Dels bør der laves en trafiksanering ved Sydhavn Station og Sjælør Station med 40 km/t zoner, to bilspor og hastighedsregulerende pladسدannelser med bedre cykelparkering foran stationerne. Dels bør stationerne renoveres for at gøres mere attraktive.

Derudover ønsker lokaludvalget, at der åbnes en station ved Øresundsbanen. Dette vil skabe bedre adgang til Kongens Enghave via fjerntrafiknettet.

Lokaludvalget udviser også positiv interesse for åbningen af en ny station for persontransport på Godsbanen (linien til Kastrop) ved Bådehavnsgade. Det er dog meget vigtigt, at en station ikke medfører byudvikling på den nordlige ende af Tippen.

7.d. Havnebusstrafik

Lokaludvalget ønsker en udvikling, hvor København bruger sine blå ressourcer mere med et havnebusssystem, der binder Sydhavnen sammen med resten af København.

Der bør føres havnebuslinier helt ind i bunden af Teglværshavnen ved Frederikskaj, med stop både ved Sluseholmen, Tegholmen, Metropolis, osv. Havnebusserne skal naturligvis kunne medtage både cykler og barnevogne. Endvidere bør trafikskabet overveje at lave hurtiginier, der går direkte fra Sydhavnen til f.eks. Nyhavn og Operaen.

4. INDSATSOMRÅDE: REDUKTION AF BILTRAFIK

4.a. Reduktion af trafik på P- Knudsens Gade

Københavns Kommune vurderer, at det kan være muligt at arbejde med en form for sanering af de større veje i Kongens Enghave, særligt hvis trafikken reduceres med trængselsafgifter. Københavns Kommune ønsker en betalingsring rundt om København, men det forudsætter en lovændring. Det vurderes, at der ikke på nuværende tidspunkt er udsigt til en sådan lovændring.

Det er vigtigt at holde fast i, at P. Knudsens Gade som regional vej udgør en del af det overordnede trafiknet i København.

4.b. Tosporet Enghavevej

Projektet er ikke i tråd med Københavns Kommunes planer for Enghavevej. Ved en evt. fremtidig sanering af Enghavevej kan det ikke forudsættes, at trafikken reduceres. I forhold til udviklingsplanerne og lokalplanen for Carlsbergområdet er det beregnet, at trafikken på Enghavevej vil stige med 4.000 - 5.000 biler pr. døgn ved en fuld udbygning af Carlsbergområdet.

5. INDSATSOMRÅDE: SAMMENBINDING AF KVARTERERNE I KONGENS ENGHAVE

5.a. Kontakt til holmene

Københavns Kommune arbejder med en årlig handlingsplan for Sydhavnen. I handlingsplanen er målet at færdiggøre Sydhavnen, så området kommer til at hænge sammen både internt og med resten af Kongens Enghave.

5.b. Kirkegårdstunnel

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

5.c. Baneterrænet – Otto Busses Vej

Københavns Kommune er ikke grundejere af baneterrænet ved Otto Busses Vej. En stor del af området ejes af DSB, som stadig bruger det meste af grunden til aktiviteter i forbindelse med togdrift.

Baneterrænet ved Otto Busses Vej er i Kommuneplan 2009 udlagt til perspektivområde til senere planlægning. Kommuneplan 2009 har dog åbnet mulighed for, at grundejerne i den mellemliggende periode kan udnytte tomme bygninger og de omgivende ubebyggede arealer. Disse anvendelser omfatter mindre fremstillingsvirksomheder, f.eks. kreative erhverv samt kollektive anlæg, sports- og fritidsanlæg, museer, teatre, gallerier, koncertsale, kulturhuse, restauranter og miljømæssige servicefunktioner.

6. INDSATSOMRÅDE: BEDRE FORHOLD FOR BLØDE TRAFIKANTER

6.a. Trafiksanering til fordel for de bløde trafikanter

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes trafikpolitiske målsætninger. Københavns Kommune har i sin trafikikkerhedsplan fra 2007 fokus på bløde trafikanter og arbejder i forlængelse af trafikikkerhedsplanen og sikkerhed for cyklister bl.a. gennem trafikdesign - f.eks. ombygning af de farligste kryds.

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

6.b. Sikre skoleveje

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes igangsatte projekt om sikre skoleveje, hvor der er afsat et rammebeløb på 50 mio. kr.

Københavns Kommune har valgt en rådgiver, som er i gang med forundersøgelser og projektforslag for projektpakke 1, der bl.a. indbefatter Nathalie Zahles Vej ved Bavehøj Skole.

7. INDSATSOMRÅDE: KOLLEKTIV TRAFIK

7.a. Metro + 7.b. Letbane

Borgerrepræsentationen besluttede i 2005 på baggrund af en større undersøgelse, at der i forbindelse med højklasset trafikbetjening af de tætte bydele alene skal arbejdes med metroløsninger. Der foreligger således ingen politiske beslutninger om, at der skal arbejdes med letbaner i København.

Kommunen undersøger i forbindelse med den samlede trafikbetjening af byen forskellige højklassede løsninger; herunder metro og et supplerende net af busser (Bynet 2018). Københavns Kommune har en analyse på vej, der skal undersøge behovet for en udbygning af den kollektive trafik i København. I denne analyse vil Sydhavnen kunne indgå. Analysen vil dække hele København.

7.c. Stationerne

Københavns Kommune kontaktede i 2009 Transportministeriet og påpegede, at muligheden for etablering af en ny togstation på Øresundsbanen ved kvarteret omkring Sluseholmen bør indgå i den statslige analyse af de trafikale udbygningsmuligheder i hovedstadsområdet.

Transportministeriet har efterfølgende vurderet, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at arbejde videre med tanker om at etablere en ny station ved Sluseholmen, da banekapaciteten på Kastrupbanen i dag er fuldt udnyttet. En yderligere udbygning vil kræve væsentlige omkostninger og skabe trafikale gener.

7.d. Havnebustrafik

Københavns Kommune vil i løbet af foråret 2010 udarbejde et oplæg til politisk behandling om havnebusser som oplæg til budgetforhandlingerne for Budget 2011.

BYLIV

TEMA

Kongens Enghave har en helt særlig kvalitet, idet der i høj grad er plads til mangfoldighed. Kongens Enghave skal kunne rumme alle de befolkningsgrupper, der allerede er i området, men samtidig skal bylivet videreudvikles, så nye befolkningsgrupper får lyst til at bruge byområdet.

Lokaludvalget ønsker at fokusere på den mentale sammenhæng i byområdet og på at skabe rammer for et fælles, mere levende og forskelligartet byliv. Kulturlivet kan være med til at skabe et sammenhængende byområde f.eks. ved at skabe aktiviteter, der henvender sig til hele byområdet.

Der prioriteres også aktiviteter af social karakter, der kan sammenbinde området på tværs af kvarterer, alder, etnicitet etc.

Sammenbindingen af byområdet forudsætter, at der er offentlige rum, hvor byområdets borgere kan mødes og kulturen og de sociale tiltag kan udfoldes. Planlægning af nye områder for rekreative funktioner og forbedring af eksisterende offentlige rum er derfor en forudsætning for at muliggøre temaets mål.

---

8. INDSATSOMRÅDE

Det sociale

Kongens Enghave har en meget bred beboersammensætning. Lige fra de som har råd til at betale høje huslejer til de, som lever med boligsikring. Det er også et område med en lav gennemsnitlig husstandsindkomst og en forholdsvis stor beboerandel med psyko-sociale problemer. Dertil kommer, at problemer fra andre bydele kommer til Kongens Enghave, bl.a. bruger alkoholikerne, der har fået polititillid mod at være på Vesterbros Torv, nu i høj grad Mozarts Plads som opholdssted.

Der er generelt i Kongens Enghave et ønske om at integrere de socialt udsatte. Lokaludvalget ønsker at arbejde hen imod, at alle byområdets borgere får mulighed for at bruge deres ressourcer og virkeløft i det lokale sociale og kulturelle liv.

For at understøtte borgernes lokale tilhørsforhold og brug af lokalområdet ønsker lokaludvalget, at det lokale forretningsliv bliver styrket.

FORSLAG TIL HANDLING

8.a. Beboersammensætning

En række tiltag kan styrke den sociale sammenhængskraft i byområdet.

Et punkt er udviklingen af beboersammensætningen. Lokaludvalget er bekymrede over kommunens brug af den bolig-sociale anvisningsret. Byområdet er klar til at påtage sig sin del af det sociale ansvar, men der er en frygt for, at man er ved at nå en grænse for, hvad man lokalt kan gøre for, at svage grupper får et godt og værdigt liv i området. Hvis ældreboliger konverteres til andre boligformer, bør der tænkes i retning af boliger til grupper, som kunne bibringe byområdet nye ressourcer. For at fremme denne udvikling ønsker lokaludvalget, at der fortsat skal arbejdes på at sammenlægge nogle af de mange små boliger i byområdet.

8.b. Sammenbinding gennem idræt og sundhed

Undersøgelser viser, at specielt borgere med lav indkomst og kort uddannelse dyrker mindre sport/motion end andre grupper i samfundet. Herudover prioriterer mange i en travl hverdag ikke fysisk aktivitet. Derfor skal det være sjovt og let tilgængeligt at dyrke idræt, og der skal være gode idrætstilbud i nærområderne også til uorganiseret idræt f.eks. i forbindelse med Bavneshøjområdet, hvor lokaludvalget foreslår en forplads til uorganiseret idræt.

Der kunne også være tale om anlæg af idrætsstier, (halv-)marathonsti, aktiviteter i det offentlige rum og renovering af stiforbindelsen langs jernbanebroen over havneløbet.

Projektet skal baseres på konkrete ønsker fra borgere. Mange borgere er i borgerinddragelsesprocessen kommet med idéer til forskellige idrætstilbud. Derudover kan det være relevant at inddrage eksternt hjælp fra f.eks. Folkesundhed København samt erfaringer fra andre sundhedsfremmende tiltag som f.eks. Udsatte legene.

8.c. Børn og unge

På ungdomskonferencen Dit Space arrangeret af lokaludvalgene for Vesterbro og Kongens Enghave blev en styrkelse af børn og unges fritidstilbud fremhævet som et af de unges store ønsker.

Mange bruger ikke ungdomsklubberne, og der er derfor brug for alternative kvalificerede tilbud. Børne- og ungetilbud fordelt i byområdet vil desuden være en vigtig kriminalitetsforebyggende indsats.

Det er samtidig vigtigt at imødekomme børnefamiliernes behov med lokalt forankrede fritidstilbud og give de unge mulighed for et mere indholdsrigt fritidsliv.

Hvilke tilbud der konkret skal skabes for de unge, skal baseres på de unges ønsker eksempelvis gennem samarbejde med eksisterende klubber, foreninger, organisationer og institutioner,

der arbejder med området. Derudover kan det være relevant at inddrage eksternt hjælp fra f.eks. Danmarks pædagogisk universitet / Universitetsskolen.

Et andet punkt er at gøre de lokale folkeskoler mere tidssvarende, da de i meget høj grad trænger til istandsættelse. Bedre rammer vil kunne gøre skolerne i stand til i højere grad at tiltrække elever, som ellers vælger privatskoler. Det ville kunne bringe børn og forældre fra flere forskellige baggrunde tættere sammen. At bringe forskellige baggrunde sammen skal også overvejes i forhold til skoledistriktet som helhed, når den nye skole på Tegholmen tages i brug.

8.d. Styrkelse af forretningslivet

Den Boligsociale Helhedsplan arbejder allerede for at styrke forretningslivet. Helhedsplanen for Kongens Enghave 2009-2012 er et samarbejde mellem boligorganisationerne AKB København, 3B og SAB med finansiering fra Landsbyggefonden og Københavns Kommune.

Der var i borgerinddragelsesprocessen et ønske blandt beboere om flere indkøbsmuligheder og styrkelse af cafélivet. Lokaludvalget støtter op om denne udvikling, og boligselskaberne skal støttes i indsatsen for at skabe mere rum for handelsliv i Kongens Enghave.

Lokaludvalget vil i fremtidige projekter søge at inddrage lokale caféer og forretningsliv.

9. INDSATSOMRÅDE: Det fysiske

Kongens Enghaves kvarterer rummer både moderne nybyggeri og eksisterende, nedslidte offentlige rum. I alle kvarterer ønsker lokaludvalget bedre muligheder for fysiske, sociale og kulturelle aktiviteter, som vil binde byområdet sammen og få borgerne til at mødes.

FORSLAG TIL HANDLING

9.a. Mozarts Plads

Mozarts Plads er et fysisk centrum i Kongens Enghave, men pladsen er på nuværende tidspunkt nedslidt og udgør ikke en samlende funktion for hele byområdet. At den bliver det, er et stort ønske fra lokaludvalget såvel som fra beboere og lokale organisationer og foreninger. Det kræver, at der arbejdes med både de fysiske rammer og mulighed for flere aktiviteter.

De fysiske rammer på pladsen skal forbedres, så de appellerer til flere målgrupper; skaber tryghed og rummer de nødvendige faciliteter til diverse offentlige arrangementer. Trafikken skal mindskes og hastigheden for biltrafikken nedsættes, så der skabes større sikkerhed for bløde trafikanter. Busruterne, der

---

gennemskærer pladsen, kan eventuelt omlægges, så der ikke er gennemkørende trafik på pladsen, hvorved der skabes en mere samlet plads. Samtidig skal ruterne tage hensyn til de mennesker, der bor i ejendommene ud til pladsen.

En del af Borgmester Christiansens Gade kan gøres til rekreativt område fra Straussvej til Sydhavns Gade. Det vil sammenbinde Sluseholmen med Mozarts Plads og hande­lsgaden Borgbjergsvej.

Kørebanelan på og omkring Mozarts Plads kan hæves op i plan med for­tovet med en sammenhængende belægning. Derved skabes én visuelt sammenhængende plads, hvor der vil være opmærksomhed fra gennemkørende trafikanter.

Caféen på Mozarts Plads kan komme en bredere brugergruppe til glæde ved bl.a. at have åbent i weekenden, og den skal relateres til andre funktioner på pladsen. Caféen kan medtænkes i sociale og kulturelle arrangementer i byområdet, og der skal skabes flere aktiviteter på pladsen gennem brug af de eksisterende ressourcer og faciliteter. Caféen kan f.eks. udlåne forskellige spil, der kan anvendes på pladsen.

Indretningen af pladsen skal tage hensyn til pladsens solside. Borgerinddragelsesprocessen har vist, at der er ønsker om aktiviteter til børn og unge som bl.a. en legeplads, et børnevenligt springvand, et aktivitetsvenligt underlag og parkour-elementer.

9.b. Legepladser

Der eksisterer kun to kommunale legepladser i Kongens Enghave og rigtig mange borgere har peget på, at der mangler legepladser. Lokaludvalget foreslår at placere nye legepladser på Mozarts Plads, Ellebjerg Skole og i den grønne kile på Teglsolmen.

Der er blandt børn i byområdet ønske om gynger, rutsjebaner og klatrestativer af forskellig art og til forskellige aldersgrupper. Ud fra et ønske om at fremme bevægelse i byområdet ønsker lokaludvalget, at der placeres elementer til f.eks. boldspil og andre bevægelsesformer.

10. INDSATSOMRÅDE: Det kulturelle liv

Kongens Enghave rummer en række levende kulturinstitutioner, og lokaludvalget ønsker at fremme deres virke i byområdet. Dertil kommer de mange kunstnere og andre kreative mennesker, der bor i Kongens Enghave.

Det allerede eksisterende samarbejde mellem Kulturhuset Karens Minde og Sydhavnens Bibliotek skal stimuleres hen imod udviklingen af en markant kulturarena og dermed en styrkelse af det eksisterende lokale kulturliv. Det er vigtigt, at dette sker med en høj grad af decentralisering og brugerinddragelse, som fastholder de positive resultater med brugerindflydelse, som er skabt på Karens Minde igennem de sidste 20 år. Bygningernes vedligeholdelse skal sikres, og arealerne udenom skal sættes i god stand.

Kvartershuset danner ramme om mange tilbud til beboerne på Frederiksholm. Tilbuddene til bl.a. den store andel af ældre borgere i bydelen er vigtige og bør fremmes.

Kulturforum er under borgerinddragelsesprocessen blevet etableret på initiativ af lokaludvalget som et netværk for kunstnere og andre kreative sjæle. Kulturforum kan støtte og inspirere de mange kreative mennesker, der bor i Kongens Enghave og tiltrække endnu flere kreative, f.eks. ved at

- danne netværk mellem kreative mennesker i Kongens Enghave
- arrangere udstillinger og andre arrangementer med deltagelse af kreative i Kongens Enghave
- bidrage med visioner og idéer til lokaludvalget
- tiltrække endnu flere kreative til Kongens Enghave.

FORSLAG TIL HANDLING

10.a. Værksteder og udstillinger

Gennem Kulturforum har lokale kunstnere især udtrykt ønske om etablering af værksteder, hvor kunstnere kan arbejde og udveksle erfaringer samt et udstillingssted med brugerindflydelse. Karens Minde Kulturhus og organisationen

---

Sydhavns Compagniet arbejder allerede på at finde lokaler til et værksted og i et vist omfang stille Dansepavillonen og Pavillonen på Mozarts Plads til rådighed for udstillinger. En langsigtet mulighed er at renovere og indrette det smukke Østre Kapel på Vestre Kirkegård til værksteder, udstillingssted, teater og musik.

SydhavnsCompagniet er udpeget af lokaludvalget til at fungere som følgegruppe for Genbrugsstation Sydhavn for at sikre en bæredygtig og kreativ udvikling i det genbrugs-området. De arbejder bl.a. på at genbrugsstationen får tilknyttet nogle træ- og metalværksteder og evt. en udstillingshal, som skal kunne benyttes af kunstnere og dermed styrke kunstnermiljøet i byområdet.

Det er en del af byområdets traditionelle identitet, at der har været plads til at iværksætte egne værksteder, og mange kreative grupper er nu truet af byens planlagte vækst i området f.eks. på Tegholmen, hvor kreative værksteder er nødt til at

flytte, efterhånden som området byudvikles. Lokaludvalget anser det for vigtigt at sikre muligheden for f.eks. at etablere flydende værksteder ved havnens kajer og udnytte ledige bygninger midlertidigt til kreative værksteder.

10.b. Formidling

Et andet ønske fra kreative aktører i byområdet er en bedre formidling af information om arrangementer i Kongens Enghave. Meget af det der sker, når ikke ud til folk i byområdet. Man skal derfor forsøge at udvikle nye veje. En elektronisk webportal bør etableres gennem samarbejde mellem eksisterende hjemmesider i Kongens Enghave med mulighed for at tilmelde sig nyhedsbreve pr. mail. Opslagstavler på centrale steder i såvel de gamle som nye dele af byområdet kan være løsninger, som kan skabe synlighed om projekter og arrangementer.

Bedre kommunikation på tværs af sociale såvel som fysiske skel vil også være et middel til at fremme en fælles identitet i Kongens Enghave og binde byområdet bedre sammen mentalt.

Temaets overordnede mål er i tråd med Kommuneplan 2009's tema om "Byen for alle", hvor målsætningen er at skabe en by, der indbyder til liv og aktivitet f.eks. gennem et mangfoldigt udbud af offentlige byrum, idræt og kultur.

8. INDSATSOMRÅDE: DET SOCIALE

8.a. Beboersammensætning

Københavns Kommune arbejder for, at alle byområder skal være mangfoldige både i lejlighedsudbud og beboersammensætning.

Københavns Kommune har anvisningsret til hver tredje ledige almene bolig og anviser ikke til boligområder, hvor mere end 40 % er udenfor arbejdsstyrken. Aftalerne om fleksibel- og kombineret udlejning understøtter en balanceret beboersammensætning i de almene boligområdet ved at give bl.a. beboere med fast arbejde fortrinsret til en almen bolig.

Efter en årrække hvor ældreboligerne kun har været anvist til ældre, anvises en mindre del nu også til socialt udsatte borgere. I 2009 blev der i Kongens Enghave anvist procentvis lige så mange socialt udsatte borgere per almen bolig som Københavns Kommune gennemsnitlig anviste per almen bolig i hele kommunen.

8.b. Sammenbinding gennem idræt og sundhed

Lokaludvalgets ønsker om idrætstilbud i nærområderne er i tråd med Københavns Kommunes idékatalog "10 næridrætsanlæg der rykker" fra 2009.

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Lokaludvalgets ønske om at integrere udsatte grupper i byområdet idrætstilbud og generelle sociale liv hænger godt sammen med Københavns Kommunes sundhedspolitiske mål om at reducere den sociale ulighed i sundhed. Folkesundhed København bidrager gerne som samlingspartner i forbindelse med lokaludvalgets projekt "Sammenbinding gennem idræt og sundhed" og ser frem til en henvendelse herom.

8.c. Børn og unge

Københavns Kommune og klubberne i Kongens Enghave samarbejder med helhedsplanen i området og pilotprojektet hotspot med henblik på at skabe et klubtilbud, der kan engagere de unge og få dem væk fra ballade. En af klubberne drives udenfor klubbens fysiske fire vægge med det formål at møde de unge, der hvor de er. Der er

ansat gademedarbejdere der går på gaderne for at skabe kontakt til de unge med det formål at enten få dem ind i klubben eller vejlede dem til anden aktivitet.

8.d. Styrkelse af forretningslivet

Københavns Kommune er positive overfor, at lokaludvalget ønsker at styrke forretningslivet i Kongens Enghave og ser frem til at høre mere om initiativet.

9. INDSATSOMRÅDE: DET FYSISKE

9.a. Mozarts Plads

Lokaludvalgets forslag om at udvikle Mozarts Plads med henblik på at skabe et bedre byliv er i fin overensstemmelse med bylivsudspillet "Metropol for mennesker" fra 2009. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

De ønskede trafikoplægninger og flytning af buslinier/stoppesteder ved Mozarts Plads må belyses i et evt. fremtidigt projekt for pladsen.

9.b. Legepladser

Københavns Kommune har igangsat projekt "Plads til Leg", der har til formål at renovere eksisterende legepladser. De eksisterende legepladser er planlagt til at blive renoveret i 2011. Projektet omhandler ikke etablering af nye legepladser.

10. INDSATSOMRÅDE: DET KULTURELLE LIV

10.a. Værksteder og udstillinger

Indsatsområdets mål om at styrke kulturlivet er i tråd med Københavns Kommunes Kulturstrategi 2009-2011, hvori der bl.a. lægges vægt på brugerinddragelse og på at skabe markante kulturinstitutioner.

Der eksisterer i Kultur- og Fritidsforvaltningen et "rådgivningsværksted" ved navn Projektværkstedet, som foreninger og ikke-kommercielle projekter kan benytte sig af. Det er et tilbud til foreninger, projektgrupper, netværk og projektmagere, som har lyst til at opstarte eller videreudvikle projekter i København. Københavns Kommune ser frem til en henvendelse omkring projektet "Værksteder og udstillinger".

10.b. Formidling

Københavns Kommune finder det positivt, at lokaludvalget ønsker at styrke formidlingen i byområdet og ser frem til at høre mere om initiativet.

BYDELSVISION VESTERBRO

HVAD ER EN BYDELSVISION?

Hver bydelsplan indeholder en bydelsvision. Bydelsvisionen udtrykker bydelens værdigrundlag og i hvilken retning, bydelen i fremtiden ønsker at udvikle sig.

VESTERBRO SKAL KUNNE RUMME OG VÆRE ATTRAKTIV FOR DE MENNESKER, DER BOR ELLER OPHOLDER SIG PÅ VESTERBRO, UANSET OM DE BOR DER HELE LIVET ELLER EN KORTERE PERIODE, ER ERHVERVSDRIVENDE ELLER BESØGENDE.

Vesterbros borgere skal have mulighed for på egne præmisser at handle på deres ønsker og problemer. Det gælder om både at bruge de muligheder, der allerede er, og de der skabes i mødet med andre bl.a. via et veludviklet lokaldemokrati.

Vesterbro skal have en mangfoldig vifte af offentlige, kulturelle og sociale tilbud og fortsat være fuld af liv i det offentlige rum – alt sammen under hensyntagen til Vesterbros historie og identitet og i samspil med miljøet. Det gælder ikke mindst i udnyttelsen af de relativt begrænsede natur- og rekreative områder og offentlige rum. Vesterbro skal være med til at udvikle og afprøve muligheder for en bæredygtig levevis i byen.

BYDELSKATALOG VESTERBRO

Café Dyrehaven

Dyr

HVAD ER ET BYDELSKATALOG?

Hver bydelsplan indeholder et bydelskatalog. Bydelskataloget er en uddybning af bydelsvisionens principper og redegør tematisk for, hvordan visionen kan blive til virkelighed.

De prioriterede projekter er udpeget af lokaludvalget som de vigtigste for bydelens udvikling. Projekterne uddybes under de enkelte temaer.

Her findes endvidere Københavns Kommunes bemærkninger til de foreslåede projekter.

PRIORITEREDE PROJEKTER

DEMOKRATI:

- **1.a. Opbygning og vedligeholdelse af netværk**
Lokaludvalget vil arbejde for en øget dialog og netværksdannelse i byområdet, f.eks. gennem etablering af en netværksdatabase og deltagelse i allerede eksisterende netværk.

PLADSTILALLE:

- **2.a. Genplacering af funktioner fra Enghave Plads**
Når Enghave Plads graves op i forbindelse med den kommende metrostation, er det vigtigt, at der findes erstatningsarealer til de nuværende brugere af Enghave Plads.
- **3.a. Fixerum**
Vesterbro Lokaludvalg ønsker, at der placeres et fixerum på Vesterbro for at give stofbrugere et mere værdigt liv og få kanylerne væk fra gaden.
- **4.a. Skoler og institutioner**
Lokaludvalget ønsker, at der bliver oprettet flere skoler og daginstitutioner på Vesterbro for at imødekomme de nuværende og kommende kapacitetsproblemer.

BYMILJØ OG TRAFIK:

- **5.c. Købbyen**
Det er stort ønske fra lokaludvalget og fra Købbyens aktører, at der udformes en helhedsplan for området.
- **7.b. Haderslevgade**
Lokaludvalget foreslår, at funktionerne på Enghave Plads flyttes til Haderslevgade, som allerede er en gade med udadvendte funktioner.

MILJØ OG KLIMA:

- **11.a. Cyklister**
For at skabe bedre forhold for bløde trafikanter foreslår lokaludvalget en række saneringer af veje og forbindelser på Vesterbro.
- **9.c. Vesterbro som vindmølleeksperimentarium**
Vesterbro Lokaludvalg ønsker at gøre Vesterbro til eksperimentarium for byvindmøller for at udvinde energi produceret bæredygtigt og lokalt.

KULTUR OG FRITID:

- **13.a. Sportsfaciliteter**
Lokaludvalget ønsker, at der bliver skabt flere muligheder for idrætsaktiviteter i byområdet.

DEMOKRATI

PLADS TIL ALLE

BYMILJØ OG TRAFIK

MILJØ OG KLIMA

KULTUR OG FRITID

DEMOKRATI

TEMA

Nærdemokratiet på Vesterbro skal bevares og styrkes bl.a. med det formål at udvikle Vesterbros solidaritet. Vesterbro er et byområde med et stærkt lokalsamfund, og denne styrke skal udvikles blandt andet ved at støtte nuværende netværk og skabe nye. Dette skal foregå mellem enkeltindivider, mellem foreninger, organisationer eller virksomheder og på tværs af hierarkier og arbejdsområder.

1. INDSATSOMRÅDE: Netværksdannelse og dialog

Lokaludvalget ønsker at skabe dialog med borgere i byområdet for at kvalificere diskussioner og forslag. Lokaludvalget vil derfor selv forestå dialogskabende arrangementer samt støtte op om andre lignende tiltag.

Lokaludvalget ønsker, at byrådets borgere inddrages i alle større projekter, der har betydning for borgernes hverdagsliv og trivsel. Det er vigtigt, at parter i kommende projekter får afstemt deres forventninger, og det er særligt vigtigt, at både borgere og lokaludvalg inddrages tidligt i kommunale projekter, så borgerdialogen giver mulighed for at præge projekters udformning frem for at kommentere på allerede udarbejdede forslag. Dette giver mere kvalificerede og anvendelige resultater til brug for fremtiden.

FORSLAG TIL HANDLING

I.a. Opbygning og vedligeholdelse af netværk

Lokaludvalget ønsker at skabe øget dialog og nye netværk i byområdet for at skabe synergieffekt mellem de projekter, som engagerede og aktive borgere iværksætter.

Lokaludvalgets kommende netværksdatabase skal være et redskab til at øge kommunikationen mellem lokaludvalg og foreninger og organisationer i byområdet samt mellem foreninger og organisationer. Herved kan nye netværk skabes og eksisterende styrkes.

Lokaludvalget vil desuden prioritere at deltage i allerede eksisterende netværk i bydelen, eksempelvis det lokale Sociale Kontaktudvalg for Vesterbro-Sydhavn.

I.b. Årligt tilbagevendende trafik-/byrumsforsøg

Vesterbro Lokalråd – foreløberen for lokaludvalget – var gennem flere år ansvarlig for at iværksætte trafik- og byrumsforsøg på Vesterbro. Forsøgene afprøvede borgeres og lokalrådets idéer til ændringer i byrummet og dets funktioner, som er blevet implementeret eller har givet erfaringer, der er blevet brugt videre i byområdet udvikling. Dertil kommer, at forsøgene udgjorde en konkret og direkte kommunikationsform med borgerne, der henvendte sig til en bredere målgruppe end dem, som lokalrådet og Københavns Kommunes fagforvaltninger normalt har diskuteret byområdets udvikling med gennem eksempelvis borgermøder. Forsøgene har desuden skabt oplevelser lokalt, og mange borgere kan huske "dengang der var græs på Istedgade".

Vesterbro Lokaludvalg vil fortsat arbejde for at videreføre trafik-/byrumsforsøgene gerne i samarbejde med relevante forvaltninger, for også i fremtiden at kunne indhente erfaringer gennem afprøvning af forslag i de konkrete byrum og direkte kontakt med de berørte borgere og brugere.

I.c. Ungeråd

På ungdomskonferencen Dit Space arrangeret af lokaludvalgene for Vesterbro og for Kongens Enghave var det et stort ønske fra de fremmødte unge at få et ungeråd på Vesterbro. Rådet skal målrettes de 13-18-årige og være et forum, hvor unge kan planlægge aktiviteter. Et ungeråd skal nedsættes på de unges præmisser, og lokaludvalget ønsker ikke at lægge bindinger på rådets formål og virke.

Lokaludvalget ønsker at støtte op om unges aktiviteter, bl.a. ved at lokaludvalget støtter de unge i udformningen af puljemiddelansøgninger, og ved at lokaludvalget også i uddeling af puljemidler støtter op om aktiviteter arrangeret af unge i byområdet. Lokaludvalget ønsker at skabe bedre dialog med byområdets unge, da kontakten til denne målgruppe på nuværende tidspunkt er sparsom.

Temaets overordnede vision er i tråd med værdisættet i Københavns Kommunes Kulturstrategi 2009-2011, hvori der bl.a. lægges vægt på demokrati i form af brugerinddragelse og aktivt medborgerskab.

Københavns Kommune bakker op om lokaludvalgets ønsker om at høre borgerne. Kommunen har selv igangsat flere initiativer deriblandt webportalen "bliv hørt", hvor borgerne bl.a. kan læse om større planer for Københavns Kommune og indgive høringssvar.

I. INDSATSOMRÅDE: NETVÆRKSDANNELSE OG DIALOG

I.a. Opbygning og vedligeholdelse af netværk

Københavns Kommune finder det positivt, at lokaludvalget har fokus på netværk og borgerinddragelse og ser frem til fremtidigt samarbejde.

I.b. Årligt tilbagevendende trafik-/ byrumsforsøg

Københavns Kommune har i en årrække deltaget i Miljøtrafikugen. Miljøtrafikugen er en europæisk kampagne, der afholdes en gang om året i september - hovedsaglig om bæredygtig transport og adfærd.

I den forbindelse støttede kommunen gennemførelse af lokale initierede trafikforsøg. Der er pt. ingen planer om at kommunen atter deltager i Miljøtrafikugen. Initiativet kan genoptages, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

I.c. Ungeråd

Københavns Kommune finder det positivt, at lokaludvalget har fokus på de unge og ser frem til at høre mere om initiativet.

PLADS TIL ALLE

TEMA

Vesterbro er som byområde karakteriseret ved sociale problemer, der dels er et produkt af byens historiske udvikling og dels knytter sig til et af Københavns centrale trafikknudepunkter Københavns Hovedbanegård. Vesterbro har mange stofbrugere, prostituerede og hjemløse, der holder til i byområdet, og som præger byens offentlige rum i specielt den indre del af Vesterbro. Der skal ske en forbedring af disse gruppers liv bl.a. ved at skabe bedre faciliteter for dem samt ved at skabe gensidig respekt mellem Vesterbros borgere og brugere.

Vesterbro er desuden et byområde, hvor der er mange familier med behov for daginstitutioner, skoler, fritidshjem og klubber. Et behov der ikke på nuværende tidspunkt er opfyldt.

2. INDSATSOMRÅDE: Socialt udsatte

De seneste år har trafficking og udenlandske prostituerede i vid udstrækning suppleret de danske stofbrugende prostituerede på gaden. Det er vigtigt at skabe et værdigt liv for disse grupper.

Der findes en del socialt udsatte mennesker på Vesterbro. Lokaludvalget ønsker, at der skal være plads til de udsatte grupper på Vesterbro både fysisk og mentalt.

FORSLAG TIL HANDLING

2.a. Genplacering af funktionerne fra Enghave Plads

I 2010 påbegyndtes opgravningen af Enghave Plads som forberedelse til byggeri af den kommende metrostation. Der er det seneste års tid kommet flere, der drikker øl på pladsen, idet Vesterbros Torv er blevet tømt for alkoholikere. Det er derfor

vigtigt at finde plads til denne gruppe andre steder, når Enghave Plads graves op.

Haderslevsgade, Tove Ditlevsens Plads, Liva Weels Plads, Sdr. Boulevard, Enghave Parken og Litauens Plads er nogle af de steder, som lokaludvalget foreslår kan bruges til genplacering. Disse områder benyttes allerede i et vist omfang af målgruppen, men bør suppleres med de nødvendige faciliteter f.eks. toiletter.

2.b. Boliger til udsatte grupper

Der er på kommunalt niveau behov for flere boliger til handicappede, psykisk syge og hjemløse. Lokaludvalget vil gerne tage et medansvar for dette med placering af nogle af boligerne på Vesterbro. Lokaludvalget foreslår, at der bliver set på muligheden for at kombinere behovet for 'skæve' boliger med Vesterbros massive behov for daginstitutioner.

For at skaffe plads til både 'skæve' boliger og daginstitutioner, foreslår Vesterbro Lokaludvalg at kombinere disse funktioner i nyt byggeri. Der er kun to byggetomter på det centrale Vesterbro – i Sundevedsgade, som der ikke er udarbejdet lokalplaner for. Lokaludvalget foreslår, at man ser på disse placeringer, men mener samtidig, at det er vigtigt, at der skabes borgerdialog om både placering og samling af funktioner.

2.c. Prostitution på gaden

Der er i løbet af en årrække kommet flere prostituerede på gaderne på Vesterbro, og deres ydelser sælges også på nye

steder. Dette præger bybilledet i en mere negativ retning end tidligere, bl.a. fordi de prostituerede på gaderne nu har fået en mere aggressiv tilgang til potentielle kunder. Lokaludvalget vil udforme en politik ift. prostitution og være med til at hjælpe de prostituerede frem for at jage dem ud af Vesterbro.

2.d. Opsætning af griller på Søndre Boulevard

Udendørs griller vil give socialt og økonomisk svage familier en billig og let tilgængelig mulighed for at deltage i bylivet. Samtidig vil det generelt styrke udelivet på Vesterbro og få forskellige socialgrupper til at mødes.

Niels Birk

---

3. INDSATSOMRÅDE

Stofbrugere

Stofbrugere fylder meget på Vesterbro, og det er et emne, som mange borgere har nævnt i borgerinddragelsesprocessen.

Lokaludvalget ønsker at give stofbrugere flere og bedre tilbud. Dette kan give stofbrugere et bedre liv og vil samtidig mindske generne for Vesterbros beboere, så stofbrugere og andre beboere kan eksistere sammen.

De nuværende tilbud til stofbrugere har hjulpet, men der er brug for en udvidelse af tilbuddene.

FORSLAG TIL HANDLING

Projekt: Fixerum til stofbrugere

Et fixerum er et sted, hvor det er lovligt at fixe eller indtage stoffer på andre måder, hvor der er sundhedsfagligt personale, og hvor stofbrugere ikke stresses. Derved får stofbrugere et mere værdigt liv og kommer væk fra gaden. Samtidig vil et fixerum hjælpe med at få kanylerne væk fra gader og opgange og dermed mindske generne for beboerne på Vesterbro.

Fixerum kan skabe kontakt til grupper, der er ekstremt udsatte og herigennem give dem sociale tilbud, som de ellers ikke vil have adgang til. Muligheden for at indtage stoffer under tilstedeværelse af sundhedsfagligt personale, vil derudover kunne medføre en reduktion af de skadelige følger af at være stofbruger.

3.b. Heroinudleveringssted

Blandt byområdets stofbrugere er der mange heroinafhængige, som vil kunne få et mere værdigt liv ved at få udleveret deres stof, frem for selv at skulle skaffe det. På sigt vil et heroinudleveringssted, der ikke kun er på forsøgsbasis, have den effekt, at færre stofbrugere selv skal skaffe deres stof. Dette vil være med til at mindske antallet af prostituerede, mindske tyveri og gøre stofbrugere mindre stressede. Dette vil alt i alt gøre stofbrugernes liv mere værdigt og have den positive følger af, at deres adfærd bliver mindre rå, hvilket også vil skabe mere ro og sikkerhed i deres omgivelser.

Der er behov for et sådant sted på Vesterbro, hvor stofbrugere i forvejen færdes.

Det er vigtigt, at et kommende heroinudleveringssted etableres i indbrudssikre lokaler og ikke placeres tæt op ad af beboelsejendomme.

3.c. Udvidelse af sundhedsfremmende faciliteter

Sundhedsrummet og Café Dugnad er hhv. et sted, hvor stofbrugere kan blive behandlet for stofbrugets følger og et værested, hvor de kan slappe af og benytte basale hygiejnefaciliteter i sammenhæng med en café, der er målrettet gadens folk. Faciliteterne har vist sig at have for lav en kapacitet i forhold til det eksisterende behov, og der er derfor behov for at tænke i en udvidelse af tilbuddene til stofbrugere.

Der skal arbejdes videre med en udvidelse af Dugnad og Sundhedsrummets faciliteter, således at stofbrugernes behov i denne retning mødes bedre end i dag. Faciliteterne bør placeres, hvor stofbrugere opholder sig. Det vil sige i kvarteret mellem Hovedbanegården og Gasværksvej. Det er vigtigt, at der i forbindelse med placering af faciliteter også tænkes i udendørsarealer.

En udvidelse af faciliteterne skal samtænkes med en eventuel kommende placering af et fixerum på Vesterbro. Det behøver ikke nødvendigvis være ét sted, og stedet skal ikke være så stort, at dette tilbud bliver "Danmarks Fixefabrik".

3.d. Narkotopmøde

Lokaludvalget ønsker at arbejde for større viden omkring, hvordan stofproblematikken kan tackles. Vesterbro Lokaludvalg vil derfor arbejde videre med ideen om et narkotopmøde. Dette skal ske i samarbejde med Vesterbros mange sociale organisationer, Københavns Kommunes fagforvaltninger samt professionelle aktører fra hele landet herunder relevante fagforeninger, afvænningsstilbud mm. Idéen er at præsentere internationale erfaringer for både lokaludvalget og Vesterbros øvrige borgere og brugere samt medlemmerne af både Borgerrepræsentationen og Folketinget. Herudover skal videnskapaciteter fra det øvrige Danmark involveres.

4. INDSATSOMRÅDE: Børn og unge

Der er på Vesterbro stort pres på de lokale skoler og daginstitutioner på grund af manglende pladser til byområdets børn. Borgerinddragelsesprocessen har vist, at flere familier overvejer at flytte fra Vesterbro pga. manglende pasningsmuligheder.

Dertil kommer, at byområdets unge skal have bedre faciliteter. Etablering af klubber vil give socialt svage unge et sted at være og vokse, og vil være med til at holde de unge væk fra gaderne og dermed skabe en mere sikker by.

Lokaludvalget mener, at det for både daginstitutioner og klubber er vigtig at sikre mange forskelligartede tilbud.

FORSLAG TIL HANDLING

4.a. Skoler og institutioner

Børne- og Ungdomsforvaltningens lokale distrikt har flere gange været i dialog med lokaludvalget om kapacitetsproblemerne. De har indmeldt behovet for 7 nye spor i Vesterbros skoler til den centrale forvaltning. Pengene og kvadratmetrene kan imidlertid ikke findes.

Skolerne inderst på Vesterbro oplever, at de år efter år må skrive flere børn ind, end de er klassificeret til i forvaltningen. Det betyder, at tosporede skoler har skrevet tre børnehavklasser ind de sidste 3-4 år.

Lignende problemer gør sig gældende for Vesterbros børneinstitutioner.

Det er derfor vigtigt at løse problemerne lokalt gennem oprettelse af institutioner og skoler i nærområdet.

4.b. Fritidsklubber

Der er brug for flere steder med plads til fritidsaktiviteter for unge. På konferencen Dit Space ønskede de unge sig især klubber for gruppen over 11 år, hvor der eksempelvis er lektiehjælp, fitnessrum, mulighed for køb af drikkevarer (ikke alkohol),

kurser i f.eks. dans og mulighed for at "hænge ud", spille høj musik og afholde arrangementer. Derudover var der en særlig interesse for adgang til IT.

Ydre Vesterbro rummer, især i kvarteret omkring Vesterbro Svømmehal, en gruppe børn og unge, som har særligt behov for rammer til aktiviteter i deres fritid for ikke at hænge ud på gaden.

Kvarteret mangler samtlige funktioner, hvor de unge kan mødes. Der bør derfor findes egnede lokaler til sådanne klubber i området, der omfattes af skoledistrikterne Tove Ditlevsens skole og Vesterbro Ny Skole.

Lokaludvalget vil arbejde for at placere en ungdoms- og fritidsklub på Carlsbergområdet, som indgår i de berørte skoledistrikter, og hvor Carlsbergområdets kulturelle og rekreative funktioner kan indtænkes i klubbens aktiviteter og skabe helt nye muligheder for tilbud i klubber.

De lokale unge fra Saxogade og omegn, der indgår i skoledistriktet for Oehlenschlägersgade skole, foreslås at kunne få klubfaciliteter i Plejebo i Saxogade, som er ved at lukke. Lokaludvalget foreslår, at en sådan klub kan dele hus med daginstitutioner, som der også er stort behov for.

Indsatsområdets fokus på at inkludere udsatte grupper på Vesterbro og at forbedre vilkårene for stofmisbrugere i byområdet er i tråd med Københavns Kommunes overordnede socialpolitik.

2. INDSATSOMRÅDE: SOCIALT UDSATTE

2.a. Genplacering af funktionerne fra Enghave Plads

Københavns Kommune har i forbindelse med arbejdet med MetroCityringen set på mulige erstatningsbyrum for de berørte gader og pladser. Københavns Kommune har bl.a. i samarbejde med Vesterbro Lokaludvalg arbejdet med et projekt på Haderslevgade. Der er indtil videre ikke finansiering til erstatningsbyrum og disse realiseres derfor kun, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

2.b. Boliger til udsatte grupper

Københavns Kommune kan ikke bakke op om lokaludvalgets konkrete ønske om at kombinere byggeriet af skæve huse med dagsinstitutioner på Sundevedsgade. Dette skyldes, at beboerne i de skæve huse ofte er kendetegnet ved, at de har en meget udadreagerende adfærd og diverse misbrug. Københavns Kommune vurderer derfor ikke, at man skal kombinere skæve huse og børn.

2.c. Prostitution på gaden

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes overordnede målsætninger i "Københavns Kommunes handlingsplan på prostitutionsområdet 2008". Handleplanen skal medvirke til at mindske omfanget af prostitution og sikre de prostituerede muligheden for at få anonym oplysning og rådgivning om kommunale og ikke-kommunale tilbud. Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse herom.

2.d. Opsætning af griller på Søndre Boulevard

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

3. INDSATSOMRÅDE: STOFBRUGERNE

3.a. Fixerum til stofbrugere

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes målsætninger omkring stofbrugere. Borgerrepræsentationen vedtog i 2005, at der er opbakning til at etablere fixerum i København, men regeringen har meddelt, at der ikke er lovhemmel til at oprette dette.

3.b. Heroinudleveringssted

Projektets overordnede målsætninger er i tråd med Københavns Kommune arbejde på det socialpolitiske område. Men Københavns Kommune vurderer, at det er en afgørende forudsætning for at behandlingen får den ønskede effekt, at tilbuddet ikke placeres i nærheden af stofmisbrugsmiljøet på Vesterbro. På den baggrund er tilbuddet etableret i Bispebjerg.

3.c. Udvidelse af sundhedsfremmende faciliteter

Socialudvalget har i maj 2010 vedtaget en indstilling vedr. forslag til udvidelse af Dugnads åbningstid.

Derudover anbefaler Socialudvalget overfor Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen, at der afsættes midler til håndtering af gener som følge af åbningen af Sundhedsrummet og Dugnad.

3.d. Narkotopmøde

Københavns Kommune finder det positivt, at bydelsplanen sætter fokus på narkoproblematikken og ser frem til at høre mere om initiativet.

4. INDSATSOMRÅDE: BØRN OG UNGE

4.a. Skoler og institutioner

Københavns Kommune søger at afhjælpe det store pres på Gasværksvejens Skole, Oehlenschlägersgades Skole og Tove Ditlevsen Skole ved dels en ændring af skole-distrikterne, således at søgningen forskydes mod den ledige kapacitet på Vesterbro Ny Skole og dels ved en udbygning af Tove Ditlevsens Skole til 4 spor. Udvidelsen er planlagt klar ved starten af skoleåret 2013.

4.b. Fritidsklubber

Mulighederne for at etablere fritidsklubpladser på Vesterbro Ny Skole indgår i Københavns Kommunes planer med henblik på at sikre det fremtidige behov. Tilsvarende iværksættes drøftelser med skolerne om etablering af junior- og ungdomsklubtilbud.

Københavns Kommune er enig i, at der er et behov for aktiviteter til de større børn og unge i området ved Tove Ditlevsens Skole og Vesterbro Ny Skole. Københavns Kommune har pt. ingen planer om udvidelse af junior- og ungdomsklubpladser i området. Kommunen har imidlertid planlagt at igangsætte en drøftelse med de eksisterende skoler og institutioner og andre aktører på ungeområdet på Vesterbro med henblik på at finde andre muligheder for at etablere aktiviteter for de større børn og unge.

BYMILJØ OG TRAFIK

TEMA

Lokaludvalget ønsker at skabe varierede byrum, hvor der er fokus på byens sociale liv og fysiske rammer herunder grønne områder og brug af havnefronten. Der skal sikres adgang for alle til byrummet, som skal henvende sig til mange forskellige typer brug, mennesker og aldersgrupper.

Under borgerinddragelsesprocessen har forhold for bløde trafikanter og trafikbelastning på Vesterbro været påpeget som problematisk. Lokaludvalget ønsker også på denne baggrund, at forureningen mindskes gennem trafiksanering.

---

5. INDSATSOMRÅDE: Nyt liv i gamle områder:

Vesterbro er et byområde hvor tidligere funktioner i disse årtier udskiftes med nye. Store områder udvikles og giver mulighed for nye erhvervmæssige, kulturelle og rekreative funktioner. De gamle funktioner og deres fysiske strukturer har været med til at definere Vesterbro gennem mange år, og det er vigtigt, at de historiske træk i de gamle områder fortsat bevares.

Områderne skal være en integreret del af Vesterbro, og der skal sikres gode forbindelser både til og gennem områderne. For at sikre flere grønne arealer på Vesterbro mener lokaludvalget, at der i høj grad skal indtænkes grønne og rekreative elementer, når de gamle områder byudvikles.

FORSLAG TIL HANDLING

5.a. Carlsberg

For at skabe rammer for et aktivt byliv ønsker lokaludvalget, at der under udviklingen af Carlsberg kommer større fokus på etablering af grønne områder, legepladser, rekreative områder og gerne en eller flere fodboldbaner. Lokaludvalget ønsker derudover, at der opføres færre højhuse end bestemt i ramme-lokalplanen pga. af risikoen for skyggegener og vindturbulens.

Det er desuden vigtigt, at det grønne, rekreative element bliver en væsentlig del af den nye Enghave Stations forplads.

Borgerne peger på, at det er vigtigt at prioritere de bløde trafikanter i udviklingen af Carlsberg, f.eks. bør adgangsvejen Ny Carlsberg Vej have nye cykelstier uden brosten. I forbindelse med den kommende bro over banen til Vigerslev Allé ønsker lokaludvalget, at der etableres cykel- og gangforbindelser bag om Vestre Fængsel til Bavnehøj og videre til gangtunnelen til Otto Busses Vej. Denne forbindelse vil sammenbinde Carlsberg med havnen.

5.b. Baneterrænet – Otto Busses Vej

Baneterrænet er placeret i byområdet Vesterbro og forbinder Vesterbro og Kongens Enghave. Begge lokaludvalg har arbejdet med området i forbindelse med bydelsplanen.

Baneterrænet virker i øjeblikket som en barriere mellem Vesterbro og havnen og lokaludvalgene ønsker at skabe gode forbindelser mellem områderne. Dette kunne ske gennem en højbro fra Ingerslevsgade til havnen.

Borgerinddragelsesprocessen har vist, at mange borgere ønsker, at Otto Busses Vej udvikles til et rekreativt område med respekt for stedets historie. Derudover er der stor mangel på fodboldbaner i hele bydelen og lokaludvalgene ønsker derfor, at der etableres fodboldbaner på baneterrænet. Fodboldbaner vil bl.a. kunne bruges i forbindelse med Bavnehøj Idrætsanlæg.

Derudover er der særligt i Kongens Enghave Lokaludvalg ønske om, at der skabes en forbindelse til baneterrænet fra Sydhavns Plads ved Sydhavn Station både for biler, cyklende og gående, fordi dette vil blive den eneste anden reelle indgang til arealet udover indkørslen ved Fisketorvet.

5.c. Kødbyen

Mange lejere peger på, at det er nødvendigt at udforme en helhedsplan for hele Kødbyen i tæt samarbejde mellem lokaludvalget, lejere, naboer og forvaltninger.

Lokaludvalget ønsker at bevare diversiteten og den helt særlige stemning i Kødbyen, hvor der både er plads til slagteri-erhvervene og til de kreative erhverv. Et af ønskerne fra de lokale erhvervsdrivende er mulighed for differentiering af huslejeniveau, der f.eks. kan muliggøre at nyopstartede erhverv har økonomisk rådighed til at rykke ind.

Det er vigtigt at tænke Den Hvide Kødbym som en del af byens infrastruktur. For at undgå for meget tung trafik i de københavnske gader ønsker lokaludvalget, at de store lastbiler skal køre via en tvangsrute på Vasbygade. Varerne skal omlastes i Kødbyen og fragtes videre ud i byen via mindre køretøjer. Det er derfor vigtigt, at der fortsat er plads til omlastning af varer i Kødbyen.

Lokaludvalget påpeger, at det ammoniakbaserede køleanlæg i Den Hvide Kødbym bør omlægges således, at det ikke fremover er ammoniakbaseret og udgør en risiko for området, hvis det går i stykker.

6. INDSATSOMRÅDE: Mere Grønt

Vesterbro har få grønne områder i forhold til antal beboere - ca. 2,5 m² per beboer. Det afspejles også tydeligt i de forslag lokaludvalget har modtaget i forbindelse med bydelsplanarbejdet.

Vesterbro har behov for grønne arealer, som bl.a. kan være med til at holde på de mange børnefamilier. Familier, der planlægger at flytte fra byområdet, angiver i høj grad manglen på grønne områder som årsag.

FORSLAG TIL HANDLING

6.a. Grønne forbindelser og vejtræer

Beplantning af vejtræer i byområdets gader vil give Vesterbro et grønt og samtidig urbant udtryk og vil samtidig gavne miljøet i kraft af optagelse af CO₂.

Træer og beplantning kan styrke rumlige sammenhænge og forbinde områder. Sydhavnen og Vesterbro bør kobles via grønne forbindelser rettet mod gående og cyklister for at binde områderne sammen og for at gøre det mere attraktivt for beboerne at cykle og gå.

6.b. Grønne oaser og lommeparker

Da Vesterbro er fuldt udbygget skal grønne områder i høj grad etableres som lommeparker og grønne gader. Man kan tage ved lære af Dybbølsgadeprojektet, hvor lokale beboere er gået sammen om at få udvidet fortove, opsætte bænke og højbede for at skabe rammer for rekreation i gadens rum. I Vesterbros situation er intet areal for lille, hvilket betyder at selv meget små arealer skal beplantes med græs, buske og træer.

Lokaludvalget ønsker fokus på etablering af grønne områder som Sdr. Boulevard ved Enghave Station, på baneterrænet og på Carlsberg grunden.

6.c. Park på Enghave Brygge

Lokaludvalget ønsker, at der bliver etableret en lommepark på Enghave Brygge. Der er store, ubebyggede områder, som allerede bruges af Vesterbros borgere som mål for gåture. En fremtidig etablering af permanente rekreative arealer på området vil give Vesterbros borgere et grønt åndehul ned til vandet og skabe mulighed for offentlig adgang til havnefronten væk fra Kalvebod Brygges hoteller, Fisketorvet og Vasbygades larm.

Indtil byudviklingen kommer til området, er det vigtigt, at der etableres boldbaner, grønne områder og videreudvikles på det område, hvor graffiti-kunstnere udfolder sig. "Graffiti-muren" er elsket af borgere i byområdet, og muligheden for graffiti-maling bør bevares i fremtidig byudvikling.

7. INDSATSOMRÅDE: Urbane byrum

Lokaludvalget ønsker, at Vesterbros byrum fortsat udvikles i en retning, hvor byrummene henvender sig til en bred gruppe af borgere. Dette gælder både for eksisterende byrum såvel som arealer under udvikling. Samtidig er det vigtigt, at Vesterbros placering ud til vandet udnyttes og at funktioner, der midlertidigt fjernes bliver erstattet af tilsvarende funktioner andre steder i området.

FORSLAG TIL HANDLING

7.a. Havnen

For at udnytte beliggenheden ned mod vandet og binde Havneholmen sammen med resten af Vesterbro ønsker lokaludvalget, at der etableres et havnebad på Havneholmen, hvilket lokaludvalget mener at være blevet stillet i udsigt i forbindelse med udviklingen af området. Lokaludvalget mener ikke, at det allerede eksisterende havnebad ved Fisketorvet inviterer til ophold. Havnebadet er placeret ved en gennemgangszone og ligger i skygge af både kontorbygninger og Fisketorvet.

Der er derudover brug for en nytænkning af Kalvebod Brygge, hvor der skal skabes mulighed for liv og aktiviteter. Den planlagte Kalvebod Bølge tilfører ikke Vesterbro disse muligheder, da den placeres for langt fra Vesterbros boligområder.

Lokaludvalget ønsker at udnytte havnen til transport f.eks. i forbindelse med bortskaffelse af jord fra de store byggeprojekter som Carlsberg og MetroCityringen. Det vil aflaste vejene og mindske den tunge trafik.

Til sammen vil en mere intensiv udnyttelse af havnen og havnefronten være med til at skabe byrum med variation og liv samt mindske forurening og skåne Vesterbro for yderligere trafik.

7.b. Haderslevgade – erstatningsbyrum

I forbindelse med byggeri af metrostation på Enghave Plads er det vigtigt, at pladsens nuværende funktioner flyttes til andre dele af Vesterbro. Pladsens rekreative og sociale funktioner ønskes

primært flyttet til Haderslevgade, som allerede er en gade med mange udadvendte funktioner.

Et forslag er at lukke for trafik på et stykke af Haderslevgade og udvikle forskellige flytbare moduler til ophold og leg i gaden. Der vil på strækningen fra Enghave Plads til Tove Ditlevsens Plads kunne udvikles et nyt aktivt byrum - et sådan forslag vil skulle gennemføres i samarbejde med beboere på Enghave Plads og i gaden.

Tegnestuen Jes Vagnby Arkitekter arbejder videre på projektet om Haderslevgade.

Forslag til Haderslevgade af Jes Vagnby Arkitektur & Identitet

7.c. Certificering af byrum

Certificering af byrum er en metode til at registrere om eksisterende eller kommende udformninger af byrum lever op til visse kvalitetsstandarder. Certificering indebærer bl.a., at der indsamles forskellige målelige data som f.eks. lysforhold, luftkvalitet, støj mm.

Metoden kan derefter bruges til at opkvalificere udformningen af byrum, der dermed ikke kun bedømmes ud fra rent subjektive kriterier:

Lokaludvalget ønsker at inddrage metoden forsøgsvis i pilotprojekter for at afprøve dens anvendelighed, især hvor der findes forskellige meninger om, hvordan byrum vil komme til at fungere.

8. INDSATSOMRÅDE: Biltransport

Trafik sætter sit præg på byområdet i kraft af gennemkørende trafik og trængsel. Lokaludvalget ønsker, at forbedre trafiksituationen gennem trafikal sanering og at begrænse antallet af parkeringspladser i byområdet.

FORSLAG TIL HANDLING

8.a. Betalingsring

Vesterbro er belastet af gennemkørende trafik. Derfor vil Vesterbro Lokaludvalg fortsat støtte op om, at der indføres betalingsring omkring København og at denne omfatter brokvartererne.

Derudover ønsker lokaludvalget også, at den nuværende miljøzone udvides til at omfatte brokvartererne, således at de skadelige påvirkninger fra den tunge trafik minimeres i boligområderne.

8.b. Reduktion af p-pladser på Carlsberg

Parkeringspladser genererer trafik, og der er på Vesterbro i de senere år etableret flere tusinde nye parkeringspladser (på Havneholmen, Kalvebod Brygge og ved DGI-Byen, Rigssarkivet m.m.), og lokaludvalget mener, at anlæggelsen af 4.500 parkeringspladser på Carlsbergs arealer, som fastlagt i den vedtagne lokalplan, vil medføre store trafikale problemer i gaderne omkring Carlsberg. Det vil især ramme Vesterfælledvej, Ny Carlsbergvej, Enghavevej og Vigerslev Alle, som alle vil mærke en markant stigning af trafik som følge af til- og fra-kørsel til Carlsberg. Det er lokaludvalgets overbevisning, at antallet af parkeringspladser skal reduceres kraftigt, idet de benævnte gader ikke er egnede til yderligere trafik.

8.c. Trafikreduktion på Vesterbrogade – gentænkning af Vesterbrogade som handelsegade

Beboere og gæster på Vesterbrogade oplever, at den generelle trængsel på dele af Vesterbrogade er steget betydeligt de senere år:

Lokaludvalget ønsker derfor en udvidelse af fortovene, og at der findes en løsning, hvor cyklister har mulighed for at parkere, men som ikke betyder, at cykelstativer optager plads på fortove.

Samtidig er også biltrafikken blevet øget med et dertil højere forureningstryk og øgede støjgener til gene for alle, der bor og færdes på Vesterbrogade.

Gennemførelse af markante trafikreducerende tiltag såsom ensretning, spærretider og delvise lukninger vil kunne medvirke til at nedsætte forureningstrykket og støjgenerne. Sådanne rammer kan styrke Vesterbrogades identitet som handelsegade.

5. INDSATSOMRÅDE: NYT LIV I GAMLE OMRÅDER

5.a. Carlsberg

Der er vedtaget en rammelokalplan for Carlsberg i januar 2009. I lokalplanen er der bl.a. taget stilling til den principielle placering af 9 højhuse, ligesom det er fastlagt, hvor der skal være bebyggelse og friarealer og med hvilken tæthed. Lokaludvalgets ønsker om færre højhuse er dermed ikke i tråd de principper for Carlsberg, som er vedtaget af Borgerrepræsentationen.

5.b. Baneterrænet – Otto Busses Vej

Københavns Kommune er ikke grundejere af baneterrænet ved Otto Busses Vej. En stor del af området ejes af DSB, som stadig bruger det meste af grunden til aktiviteter i forbindelse med togdrift.

Baneterrænet ved Otto Busses Vej er i Kommuneplan 2009 udlagt til perspektivområde til senere planlægning. Kommuneplan 2009 har dog åbnet mulighed for, at grundejerne i den mellemliggende periode kan udnytte tomme bygninger og de omgivende ubebyggede arealer. Disse anvendelser omfatter mindre fremstillingsvirksomheder, f.eks. kreative erhverv, samt kollektive anlæg, sports- og fritidsanlæg, museer, teatre, gallerier, koncertsale, kulturhuse, restauranter og miljømæssige servicefunktioner.

5.c. Kødbyen

Københavns Kommune har igangsat et arbejde, der skal revidere strategien og visionen for den Hvide Kødby. I dette arbejde indgår overvejelser om fremtidig anvendelse, parkering, mulighed for differentiering af husleje, fysisk udvikling m.m.

Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse herom.

6. INDSATSOMRÅDE: MERE GRØNT

6.a. Grønne forbindelser og vejtræer

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes udspil 'Lommeparker, træer og andet grønt' fra 2009, hvori grønne forbindelser og gader nævnes som indsatsområde. Københavns Kommune forventer at udarbejde et katalog for grønne forbindelser i 2011. Kataloget vil omfatte kortlægning og udpegning af forbindelser, som ønskes realiseret. Forbindelserne i kataloget er ikke finansieret, og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det. Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse fra lokaludvalget herom.

6.b. Grønne oaser og lommeparker

Lokaludvalgets forslag om grønne oaser i byens rum er i tråd med Københavns Kommunes lommepark-strategi, som introduceret i kataloget 'Tag parken i lommen' fra 2009. Borgerrepræsentationen har allerede udpeget 14 mulige lommeparksgrunde i hele København. Heraf er der realiseret én i 2009 og fundet finansiering til to i 2010. Københavns Kommune etablerer en lommepark på den østlige del af Litauens Plads. Lommeparken vil stå færdig i 2012.

De resterende lommeparker kan kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til dem. Lokaludvalget kan henvende sig til Københavns Kommune med et kort eller en liste over forslag til udpegning af områder til lommeparker, som kan indgå, hvis de ønsker foretages en omprioritering.

6.c. Park på Enghave Brygge

Projektet er delvist i tråd med Københavns Kommunes helhedsplanen for Enghave Brygge.

Helhedsplanen er i øjeblikket i udviklingsfasen, hvor der arbejdes med at udvikle området til en kanalby. Der er planer om en fælles park i området. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Det kan blive vanskeligt at kombinere den eksisterende lange graffitimur med kanaløer og mange kig til havnen. Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse herom.

7. INDSATSOMRÅDE: URBANE BYRUM

7.a Havnen

I 2005 blev der fremlagt et forslag til en helhedsplan for den videre udvikling af Havneholmen inden for rammerne af lokalplan nr. 202 "Fisketorvet". Heri indgik forslag om etablering af et nyt havnebad på ydersiden af Havneholmen. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Der er afsat midler til et havnebad på Sluseholmen, som forventes åbnet sommeren 2011. Med henblik på at skabe mere liv og aktiviteter i Københavns havn etableres et flydende foreningshus i Teglværkshavnen.

7.b. Haderslevsgade – erstatningsbyrum

Københavns Kommune har i forbindelse med arbejdet med MetroCityringen set på mulige erstatningsbyrum

for de berørte gader og pladser. Københavns Kommune har bl.a. i samarbejde med Vesterbro Lokaludvalg arbejdet med et projekt på Haderslevgade. Der er indtil videre ikke afsat midler til erstatningsbyrum og disse realiseres derfor kun, hvis der træffes beslutning om at afsætte midler til det.

7.c. Certificering af byrum

Projektet understøtter Københavns Kommunes målsætninger i bylivsudspillet "Metropol for Mennesker" fra 2009, og kan være med til at skabe grundlag for en god dialog mellem bydelen og Københavns Kommune om Vesterbros byrum og byliv.

Københavns Kommune udarbejder og udvikler løbende redskaber og retningslinjer, der sikrer, at der tages hensyn til bæredygtighed på forskellige niveauer eller specifikt har til formål at analysere kvaliteten af eksisterende byrum og/eller projekter til fremtidig byrumsudformning.

8. INDSATSOMRÅDE: BILTRANSPORT

8.a. Betalingsring

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes målsætninger på det trafikpolitiske område. Københavns Kommune ønsker en betalingsring rundt om København, men det forudsætter en lovændring. Det vurderes, at der ikke på nuværende tidspunkt er udsigt til en sådan lovændring.

I november 2009 blev Miljøzonen i København udvidet til kommunegrænsen. Hele kommunen er hermed omfattet af Miljøzonen undtaget en transitroute til Nordhavnen.

8.b. Reduktion af p-pladser på Carlsberg

Projektet er ikke i tråd med Københavns Kommunes ramme-lokalplan for Carlsberg. I den vedtagne ramme-lokalplan for Carlsberg er der fastlagt normer for parkeringen i området. Herudover er der i byudviklingen af Carlsberg taget de videst mulige hensyn til at trafikken ikke kommer til at påvirke Vesterbro. Antallet af nye parkeringspladser er reduceret i forhold de normer, som var gældende da ramme-lokalplanen blev vedtaget.

8.c. Trafikreduktion på Vesterbrogade – gentænkning af Vesterbrogade som handelsgade

Det er vigtigt at holde fast i at regional- og fordelingsgader som Vesterbrogade udgør en del af det overordnede trafiknet i København. Før der indføres trængselsafgifter, vil det ikke være muligt at nedbringe trafikken væsentligt. Københavns Kommune ønsker en betalingsring rundt om København, men det forudsætter en lovændring. Det vurderes, at der ikke på nuværende tidspunkt er udsigt til en sådan lovændring.

MILJØ OG KLIMA

TEMA

Lokaludvalget vil gerne spille en aktiv rolle i arbejdet med klodens miljømæssige udfordringer. Det er et ønske at bygge videre på Vesterbros historie som et sted, hvor der eksperimenteres og findes praktiske og inspirerende lokale løsninger på globale problemer. Lokaludvalget vil især fokusere på sænkning af CO₂ udledning, som i høj grad skyldes energiforbrug og trafik. Miljø, bæredygtighed og klima skal være gennemgående i alle aspekter på Vesterbro, og det skal blive nemmere at leve bæredygtigt.

9. INDSATSOMRÅDE: Vesterbros CO₂-udledning

Energiforbrug er en af klodens største CO₂ syndere. Lokaludvalget ønsker derfor både en sænkning af energiforbruget og en langt større andel af bæredygtig, gerne lokalt produceret energi. Der henvises bl.a. til Vesterbro Klimaplan for uddybning, beregninger og løsningsmodeller.

Vesterbro Lokaludvalg ønsker, at Vesterbro skal være kendt som landets førende område indenfor urbane klimaprojekter, og derfor vil lokaludvalget arbejde for at realisere de målsætninger og tiltag, der fremgår af Vesterbro Klimaplan. Klimaplanen er udarbejdet af Miljøpunkt Vesterbro-Sydhavn med finansiel støtte fra Vesterbro Lokaludvalg.

FORSLAG TIL HANDLING

9.a. Solceller i Kødbyen

Vesterbros nye kreative og højtprofilerede byrum i Kødbyen er stadig under udformning, og lokaludvalget vil arbejde for, at området i fremtiden kan blive selvforsynende med bæredygtig energi fra bl.a. solceller. Kødbyen kan efterfølgende fungere som showcase for bæredygtige såvel som kreative byrum.

9.b. Begrænsning af elforbrug i det offentlige rum

Lokaludvalget ønsker, at Københavns Kommune skal være førende i energibesparelserprojekter, og lokaludvalget vil

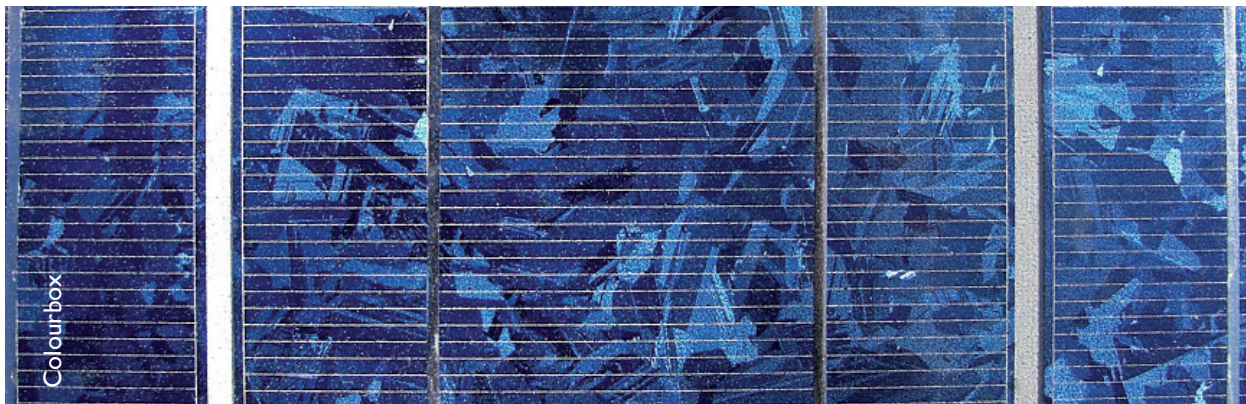
derfor arbejde for, at kommunen gennemfører en kortlægning af energiforbruget i Vesterbros offentlige rum og efterfølgende optimerer dette til minimalt forbrug. I første omgang med fokus på at al gadebelysning og samtlige lysreguleringer udskiftes til LED-belysning, helst forsynet af alternative energikilder.

9.c. Vesterbro som vindmølleeksperimentarium:

Hidtil har vindmøller hovedsageligt hørt til på landet og på havet, men der findes efterhånden gode muligheder for byvindmøller og dermed for energi produceret bæredygtigt og lokalt. Det er lokaludvalgets vision, at Vesterbro skal være eksperimentarium for byvindmøller i større mængder og forskellige udgaver med henblik på at opnå erfaringer til arbejdet i retning af fuldstændig bæredygtig energiforsyning.

Vesterbro Lokaludvalg skal praktisk hjælpe områdets boligforeninger i gang med forarbejdet til opsætning af husstands-baserede vindmøller. Det kan være i form af oplysende arrangementer; støtte til at få tilladelser samt evt. økonomiske midler til afklaring af problemstillinger.

Lokaludvalget vil arbejde for, at der bliver placeret vindmøller på baneterrænet ved Otto Busses Vej og på det kommende klagøringsanlæg for MetroCityringen. Udover at producere bæredygtig energi vil disse møller kunne fungere som vartegn for Vesterbro som vindmøllens byområde.

10. INDSATSOMRÅDE: Bæredygtig levevis

For Vesterbros borgere og erhvervsdrivende findes der principielt allerede en del muligheder for at leve mere bæredygtigt; man kan indføre kompostering af organisk husholdningsaffald, man kan isolere sin lejlighed/butik bedre, købe bæredygtige produkter og meget andet. Men det kan synes både dyrt og uoverskueligt for den enkelte, og derfor vil lokaludvalget være med til at skabe nogle rammer, der gør det lettere at handle bæredygtigt.

FORSLAG TIL HANDLING

10.a. Støtte boligforeningers arbejde med at nedsætte energiforbruget

Første skridt i retning af en mere energirigtig boligmasse er at få kortlagt mulighederne for den enkelte ejendom. Derfor vil Vesterbro Lokaludvalg arbejde for at skaffe hel eller delvis finansiering til boligforeninger, som ønsker at starte denne proces. Som led i dette har lokaludvalget i samarbejde med Miljøpunkt S/SV sat fokus på foreningernes energiforbrug og muligheder for at nedbringe dette gennem et møde med andelsforeninger i byområdet. Lokaludvalget har finansielt støttet udarbejdelsen af Vesterbro Klimaplan, der angiver mange muligheder for, hvordan boligforeningerne kan nedsætte deres energiforbrug.

10.b. Støtte udviklingen mod flere forhandlere af bæredygtig produktion

Vesterbros handelsliv er allerede kendetegnet ved en del butikker med et bredt sortiment af bæredygtige produkter. Lokaludvalget vil gerne understøtte denne udvikling og medvirke til at byområdet bliver kendt som et sted, hvor man tager hen, hvis man skal handle miljørigtigt. Det skal være nemt at få miljørigtige føde- og forbrugsvarer. Eksempler på projekter kunne være grønne markedsdage eller foldere over lokale økobutikker.

10.c. Lokal nedsivning af regnvand.

Lokaludvalget foreslår at lave området Otto Krabbes Plads, Skydebanens legeplads og Skydebanehave til et demoprojekt for lokal afledning af regnvand (LAR). Afledning af regnvand skal modvirke, at store mængder regnvand belaster kloaksystemet.

Den Vertikale Regnvandshave, der allerede er etableret på Otto Krabbes Plads, udgør det første spadestik i dette projekt. Yderligere kan projektet udbredes til de nærliggende beboelsesejendomme og den integrerede institution Absalonsgade 10.

11. INDSATSOMRÅDE: Bløde trafikanter

Lokaludvalget ønsker at forbedre forholdene for de bløde trafikanter med fokus på, hvordan Vesterbro kan blive det mest cykelvenlige byområde i hovedstaden. Ligeledes bør der være fokus på bløde trafikanters fremkommelighed på Vesterbros handelsgader.

FORSLAG TIL HANDLING

11.a. Cyklister

Lokaludvalget mener, at de trafikale problemer for bløde trafikanter kan afhjælpes ved bl.a. følgende indsatser: Se kort på næste side.

11.b. Istedgade

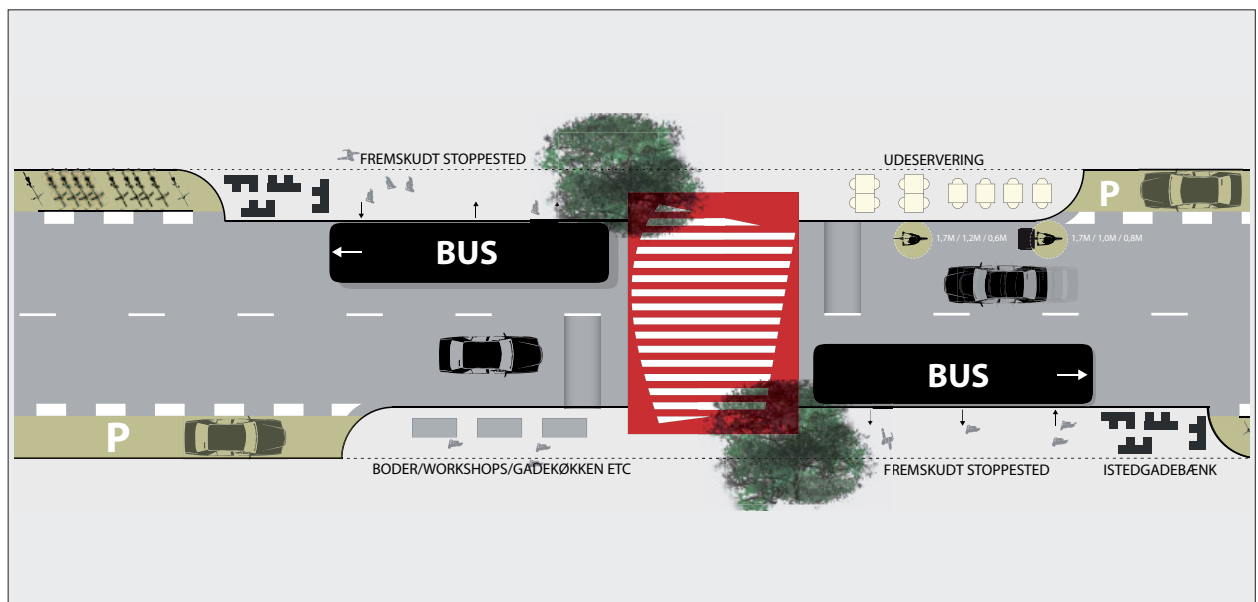
Vesterbro Lokaludvalg har fået udformet et arkitektforslag til den fremtidige udformning af Istedgade. Forslaget har fokus på sikkerhed og krydsningsmuligheder for gående og cyklister samt fokus på handelslivet i gaden.

Det er bl.a. vigtigt, at der etableres mange flere cykelparkeringspladser, ligesom der bør plantes træer og andet grønt på udvalgte steder. Lokaludvalget ønsker, at forslaget realiseres.

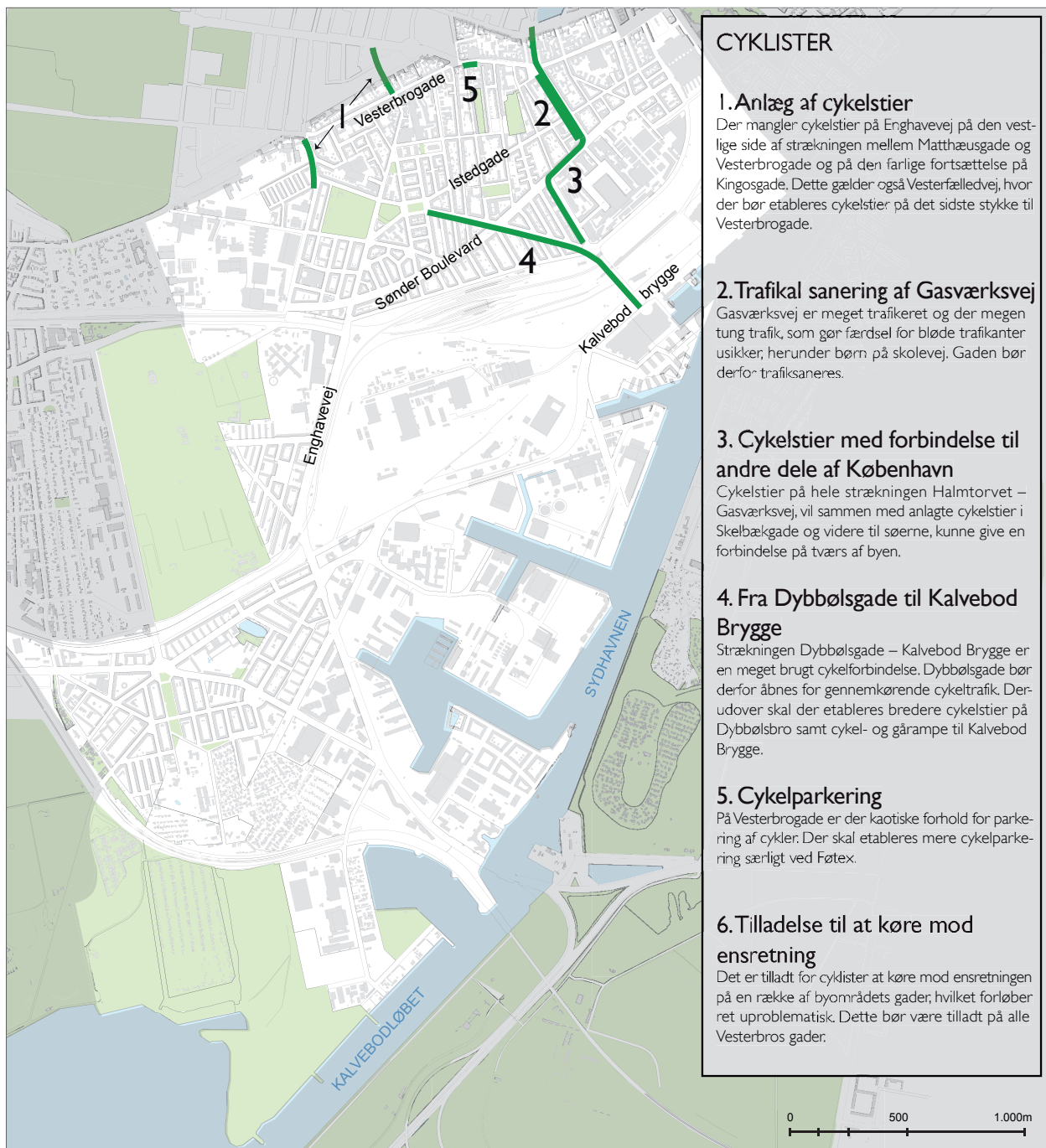
I forbindelse med arbejdet med Vesterbro Trafik- og Byrumsplan blev der lavet en analyse af, hvordan kunder til butikkerne i Istedgade var kommet. Denne analyse viste, at det kun var ca. 3 % af de, der handler i Istedgade, som var kommet i bil. Lokaludvalget ønsker, at der iværksættes en undersøgelse for at se om forholdene er de samme i dag.

11.c. Service el-busser på Vesterbro

Plekehjemmene og de ældre medborgere på Vesterbro savner helt lokale transportmuligheder. Det nuværende kollektive transportsystem kan ikke anvendes til lokal transport i byområdet. Derfor finder lokaludvalget det vigtigt, at der etableres en eldrevet lokal service buslinje, som cirkulerer på Vesterbro og forbinder boliger, dagtilbud, kulturinstitutioner og indkøbsmuligheder.

Forslag til Istedgade af Jes Vagnby Arkitektur & Identitet

CYKLISTER

1. Anlæg af cykelstier

Der mangler cykelstier på Enghavevej på den vestlige side af strækningen mellem Matthæusgade og Vesterbrogade og på den farlige fortsættelse på Kingosgade. Dette gælder også Vesterfælledvej, hvor der bør etableres cykelstier på det sidste stykke til Vesterbrogade.

2. Trafikal sanering af Gasværksvej

Gasværksvej er meget trafikeret og der megen tung trafik, som gør færdsel for bløde trafikanter usikker, herunder børn på skolevej. Gaden bør derfor trafiksaneres.

3. Cykelstier med forbindelse til andre dele af København

Cykelstier på hele strækningen Halmtorvet – Gasværksvej, vil sammen med anlagte cykelstier i Skelbækgade og videre til søerne, kunne give en forbindelse på tværs af byen.

4. Fra Dybbølsgade til Kalvebod Brygge

Strækningen Dybbølsgade – Kalvebod Brygge er en meget brugt cykelforbindelse. Dybbølsgade bør derfor åbnes for gennemkørende cykeltrafik. Derudover skal der etableres bredere cykelstier på Dybbølsbro samt cykel- og gårampe til Kalvebod Brygge.

5. Cykelparkering

På Vesterbrogade er der kaotiske forhold for parkering af cykler. Der skal etableres mere cykelparkering særligt ved Føtex.

6. Tilladelse til at køre mod ensretning

Det er tilladt for cyklister at køre mod ensretningen på en række af byområdets gader, hvilket forløber ret uproblematisk. Dette bør være tilladt på alle Vesterbros gader.

0 500 1.000m

Målene i temaet er i tråd med Kommuneplan 2009's tema "Den bæredygtige by".

9. INDSATSOMRÅDE: VESTERBROS CO₂-UDLEDNING

9.a. Solceller i Kødbyen

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes Klimaplan fra 2009. Klimaplanen indeholder 50 konkrete initiativer, som skal opfylde Københavns målsætning om 20 % CO₂-reduktion i perioden 2005-2015. Med planen formuleres også en ambition om, at København skal være CO₂-neutral i 2025.

Projektet er imidlertid ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

9.b. Begrænsning af elforbrug i det offentlige rum

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes Klimaplan fra 2009. Projektet er imidlertid ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

9.c. Vesterbro som vindmølleeksperimentarium

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes Klimaplan fra 2009. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det. Teknik- og Miljøforvaltningen har udarbejdet et sæt retningslinjer for opsætning af byvindmøller.

10. INDSATSOMRÅDE: BÆREDYGTIG LEVEVIS

10.a. Støtte boligforeningers arbejde med at nedsætte energiforbruget

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes Klimaplan, der støtter op om at tænke klimaet ind i hverdagen. Det gælder både københavnernes forbrug af strøm og varme, vareindkøb og genanvendelse af affald. At være en bæredygtig borger skal være et naturligt valg i miljømetropolen København. Københavns Kommune ser frem til at høre mere om initiativet.

10.b. Støtte udviklingen mod flere forhandlere af bæredygtig produktion

Københavns Kommune finder det positivt, at lokaludvalget har fokus på bæredygtig produktion og ser frem til at høre mere om initiativerne.

10.c. Lokal nedsivning af regnvand

Et af Københavns Kommunes vigtigste bæredygtighedsmål er at reducere klimapåvirkningen. Derfor arbejdes der bl.a. på lokale løsninger til håndtering af regnvand. Generelt støtter Københavns Kommune op om lokal nedsivning af regnvand med et LAR projekt i Teknik- og Miljøforvaltningen.

11. INDSATSOMRÅDE: BLØDE TRAFIKANTER

11.a. Cyklister

Målsætningen om etablering af cykelstier er i tråd med intentionerne i Københavns Kommunes cykelpolitikker og planen for grønne cykelruter.

Københavns Kommune har udformet en plan for, hvor mange nye cykelstier og cykelbaner, der skal etableres i København de næste år. Den såkaldte Cykelstiprioreringsplan dækker perioden 2006-2016.

Heri indgår bl.a. cykelstier i Kingosgade som 1. prioritet og cykelstier på Gasværksvej, Skelbækgade og Vesterfælledvej som 2. prioritet. Projekterne igangsættes når eller hvis de økonomiske midler afsættes.

11.b. Istedgade

Københavns Kommune arbejder pt. med projektudvikling for en sanering af Istedgade. Projektet er især et byrumsprojekt, hvor der bl.a. bliver arbejdet med krydsene på Istedgade. I projektudvikling af Istedgade er der indarbejdet en række af intentionerne fra Vesterbro Lokaludvalgs plan for udformningen af Istedgade.

11.c. Service el-busser på Vesterbro

Der er lave passagertal i servicebusserne i Københavns Kommune. Kommunen har derfor igangsat en evaluering af, hvad der skal ske med servicebusserne og vil udarbejde en række anbefalinger for at imødegå denne problemstilling.

KULTUR OG FRITID

TEMA

Vesterbro har en sprudlende undergrund af kreative borgere. Vesterbro Lokaludvalg vil gerne understøtte disse kreative udfoldelser. Lokaludvalget mener, at kultur og idræt er et aktiv for byområdet og vil derfor gerne understøtte disse kreative udfoldelser.

Byområdet har en katastrofal mangel på fodboldbaner til børne- og ungeidrætten. Det kan være svært at etablere i et fuldt udbygget område. Derfor skal plads til sport tænkes ind den fremtidige byudvikling. Bedre rum til bevægelse vil også stemme overens med både kommunens, statens og forskellige frivillige organisationers ønsker om bedre rammer til bevægelse for at forbedre folkesundheden og understøtte en mere sund livsstil.

12. INDSATSOMRÅDE: Kreativitet og kultur

Vesterbro har et sprudlende kulturelt liv, som lokaludvalget ønsker at støtte op om. Samtidig mangler der lokaler og tidsvarende faciliteter til at understøtte denne udvikling, hvilket lokaludvalget vil arbejde for at skabe.

FORSLAG TIL HANDLING

12.a. Kreative aktiviteter

Borgere og brugere af byområdet har gennem borgerinddragende aktiviteter påpeget et behov for mulighed for flere kreative aktiviteter:

- Øvelokaler og lokaler til musik.
- Et ønske om scener til musik og teater kan imødekommes ved at sikre let adgang til de eksisterende faciliteter ved den udendørs scene i Enghaveparken.
- Et "kreativt hus" hvor der stilles værksteder til maleri, foto og anden kunst til rådighed.
- Udendørs gallerier til plakater, kunst og graffiti.

12.b. Tidssvarende kulturfaciliteter

Vesterbro Lokaludvalg peger på, at det er vigtigt at Vesterbro Bibliotek og Kulturhus, der nu er sammenlagt til én institution, bliver renoveret og indrettet, så faciliteterne bliver tidssvarende.

KulturVesterbro og Vesterbro Bibliotek har gennem de sidste 20-25 år arbejdet tæt sammen og været med til at sætte nye kulturelle dagsordner og tage nye kulturelle initiativer på Vesterbro og i København. Bl.a. som initiativtagere til de store Kulturuger i 80'erne og 90'erne, der fandt sted i hele byområdet.

Gennem et fælles børne- og familiekulturarbejde i 90'erne og i dag, har Vesterbro Bibliotek og Kulturhus fået Københavns Kultur- og Fritidsforvaltning til at opprioritere og sætte børnekulturen på dagsordenen. Kulturhuset har sat undergrundskulturen på dagsordenen ved at skabe gode faciliteter til netop denne kultur, og som det sidste nye og spændende har de startet Copenhagen Puppet Festival op, som er en nyskabelse i det københavnske kulturliv.

Vesterbro Lokaludvalg

13. INDSATSOMRÅDE: Sport og idræt

Grønne områder, legepladser og lignende bør indgå i udviklingen af Vesterbro. Det vil skabe rammer for et rekreativt byliv og give muligheder for at bruge byens rum til idræt og leg.

Der er meget få idrætsfaciliteter på Vesterbro og en stor mangel på eksempelvis fodboldbaner.

FORSLAG TIL HANDLING

13.a. Sportsfaciliteter

Der skal skabes flere boldbaner og mere plads til sport og idrætsaktiviteter. Borgerne har i borgerinddragelsen særligt lagt vægt på ønsker om arealer til at spille fodbold og andre spil, flere sportsklubber, gratis sportsaktiviteter og arealer til at skate og køre på mountainbike.

Sportsfaciliteter bør desuden indtænkes i udviklingen af nye byrum.

Lokaludvalget vil særligt arbejde for:

- Fodboldbaner og flere mindre boldbaner
- Kunstgræsbaner, eksempelvis på boldbanen på Enghave Plads.
- Nye basketkurve på eksisterende baner
- Idrætsarealer til Vesterbro uden medlemskab af klubber
- Lys på boldbaner (f.eks. Sønder Boulevard) – så den kan bruges også i de mørke timer
- Løberuter
- Skatefaciliteter

13.b. Legepladser – også til voksne

Vesterbro har mange børnefamilier, som bruger byområdets legefaciliteter. Flere borgere har peget på, at legepladser ofte er indrettet, så børnene skal være aktive, og deres forældre ikke har noget at foretage sig. Derfor er det blevet foreslået at lave legepladser, som også de voksne kan tage del i og stimulere børnenes leg eller være fysisk aktive tæt på børnene.

13.c. Idræt i byens rum

For at fremme idræt i byområdet, bør de offentlige rum i langt højere grad end nu inspirere til bevægelse og leg. Dette er vigtigt, fordi der i byområdet er få idrætsmuligheder, og fordi det kan fremme den generelle folkesundhed i området.

Borgernes forslag er bl.a.:

- Folkesundhedsparker
- Skøjtebane, eksempelvis om vinteren på Enghaveparkens grusareal, som ligger øde hen.
- Udendørs fitnesspavillioner, gerne i forbindelse med løberuter
- Parkourroute

Men det er ikke alle steder, der er plads til konkrete idrætsfaciliteter. Når nye funktioner som eksempelvis bænke opføres i det offentlige rum, skal muligheder for inddragelse af dem i diverse aktiviteter og sport indtænkes i deres placering og udformning.

12. INDSATSOMRÅDE: KREATIVITET OG KULTUR

12.a. Kreative aktiviteter

Tiltaget stemmer overens med Københavns Kommunes "Kulturstrategi 2009-2011". Indsatsområdet om kreativitet og kultur indeholder elementer, der vil kunne udvikles i samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

12.b. Tidssvarende kulturfaciliteter

Kultur- og Fritidsforvaltningen understøtter den positive udvikling på kultur- og fritidsområdet i København, herunder også på Vesterbro. Udviklingen i retning af større og samlende kulturenheder i de enkelte bydele er beskrevet i Kulturstrategi 2009-2011.

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

13. INDSATSOMRÅDE: SPORT OG IDRÆT

13.a. Sportsfaciliteter

Ønsket om flere grønne områder, udendørs idrætsfaciliteter samt legepladser for børn og voksne er i god

tråd med Københavns Kommunes sundhedspolitiske mål om, at byens parker, pladser og gaderum skal invitere til rekreation, leg og bevægelse for københavnere i alle aldre.

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

13.b. Legepladser – også til voksne

Københavns Kommune vil gennem "Projekt Plads til Leg" vil i løbet af 2010 have renoveret alle offentlige legepladser på Vesterbro. I 2010 renoveres legepladserne på Enghave Plads, Enghave Park og i Saxoparken. Her har borgere haft mulighed for at komme med ønsker og ideer i forbindelse med de kommende renoveringer.

13.c. Idræt i byens rum

Lokaludvalgets ønsker om idrætsstilbud i byens rum er i tråd med Københavns Kommunes idékatalog "10 nær-idrætsanlæg der rykker" fra 2009.

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

DIALOG OG PROCES

VESTERBRO - KONGENS ENGHAVE FÆLLES KONCEPT

Om koncept og overordnet organisering

Bydelsplanlægningens to overordnede formål er dels at igangsætte en sammenhængende og fremadrettet dialog mellem politikerne i Borgerrepræsentationen og borgerne om byens udvikling og dels at formulere en række lokale principper for bydelenes fremtidige udvikling i relation til de overordnede målsætninger for hele byens udvikling.

For at opfylde formålet om dialog er Vesterbro-Kongens Enghave Bydelsplan blevet til på baggrund af en omfattende, lokal proces, som har involveret borgere, lokale aktører og interessenter, medlemmer af Borgerrepræsentationen samt ansatte i Københavns Kommunes forvaltninger. Den lokale proces har været forankret i Kongens Enghave Lokaludvalg og Vesterbro Lokaludvalg.

Resultaterne af denne lokale proces har dannet udgangspunkt for indholdet i bydelsplanen. I det følgende beskrives organiseringen af og hovedelementer i den lokale proces.

Lokal proces og borgerinddragelse – Kongens Enghave

DEN LOKALE ORGANISERING

Lokaludvalget nedsatte juni 2008 en bydelsplangruppe, der skulle varetage arbejdet med bydelsplanen.

Gruppen bestod af 7-9 gennemgående personer:

Bydelsplangruppen valgte tidligt at arbejde som en samlet gruppe i stedet for at splitte op i forskellige undergrupper. Det var med henblik på at sikre en helhed, da mange af indsatserne overlapper hinanden.

Bydelsplangruppen har været åben for alle interesserede (også ud over lokaludvalgets medlemmer), men der var ingen udefrakommende, der reelt var aktive i gruppen. Til gengæld var der flere personer, der kom med idéer og indhold til planen, som blev formidlet gennem kontakt til bydelsplangruppen og lokaludvalgets sekretariat.

Lokaludvalgets stående udvalg har været tovholdere på flere arrangementer og har løbende haft bydelsplanen på som punkt på deres møder.

Lokaludvalget er blevet orienteret om afholdte og kommende aktiviteter ved lokaludvalgsmøder fra foråret 2009.

Lokaludvalget valgte i forlængelse af et seminar omhandlende bydelsplanen i november 2008, at vælge 3 temaer for arbejdet med bydelsplanen: "Trafikken", "Det boligsociale" (der senere blev til Byliv) og "Det grønne" (som senere blev udvidet til også at omfatte Det blå; havnen og havneområderne). Disse temaer er overordnet set blevet fastholdt gennem borgerinddragelsesprocessen, hvor også borgere og aktørers idéer har støttet op om disse bredt formulerede temaer. Dog er deres fokus blevet udvidet noget, som det fremgår af ovenstående linier:

Bydelsplanen blev diskuteret og primært skrevet på et bydelsplanseminar, hvor både medlemmer af lokaludvalget, de aktører der havde udarbejdet forslag til bydelsplanen samt kommunale fagforvaltninger deltog.

DIALOG MED POLITIKERE OG FORVALTNINGER

En BR-politiker, og 7 repræsentanter for fagforvaltninger har deltaget i lokaludvalgets borgerinddragelsesaktiviteter.

Forvaltningernes rolle har været at kvalificere diskussioner og valg af indsatsområder og projekter i bydelsplanen som delta-

Kgs. Enghave Lokaludvalg

---

gere i borgerinddragelsesaktiviteter. Inddragelsen af forvaltningerne er sket i slutningen af processen med udarbejdelse af bydelsplanen.

Politikere er blevet inviteret til at deltage i et par arrangementer, hvori én har deltaget

BORGERINDDRAGELSEN

Bydelsplangruppen ønskede som udgangspunkt at inddrage en bred gruppe af borgere og brugere af byområdet. Mange af målgrupperne er blevet nået, men nogle målgrupper blev undervejs skiftet ud med andre. Bydelsplangruppen har afholdt arrangementer for 6 specifikke målgrupper, som er nævnt nedenfor. Samtidig havde en del af de gennemførte aktiviteter en bred målgruppe, hvorved bydelsplanen både rummer idéer fra prioriterede målgrupper og de grupper af borgere, som i forvejen deltog i den lokale udvikling af byområdet.

Målgrupperne blev valgt ud fra forskellige kriterier såsom, at det er en gruppe, der ikke så ofte bliver inddraget i lokaludvalgets arbejde (børn og unge, erhverv). Der blev også inddraget mere specifikke målgrupper med meget konkrete problemer (udsatte grupper og borgere der er udsat for trafikale belastninger). Derudover blev der inddraget grupper, som kan bidrage med viden og erfaring og som kan bidrage til at styrke bylivet i Kongens Enghave (kreative, lokale organisationer og foreninger).

Herudover har lokaludvalget fået input fra deltagere i lokale fester og festivaler fra et bredt udsnit af borgere.

De organisationer og foreninger, der arbejder med udvikling af Kgs. Enghave, har naturligvis udgjort en stor del af deltagerne til de fleste aktiviteter. Samtidig har særligt børn og unge deltaget i processen.

Følgende målgrupper blev inddraget:

- Børn og unge
- Kreative
- Erhverv
- Udsatte grupper

- Lokale organisationer og foreninger
- Borgere der er udsat for trafikale belastninger

Inddragelsen har omfattet både nye og allerede velkendte inddragelsesformer i et forsøg på at nå de mange målgrupper, der blev defineret i arbejdsplanen for bydelsplanen.

De gennemførte aktiviteter har været et resultat af det forudgående arbejde med arbejdsplanen, muligheder for samarbejde med andre aktører samt hvad de enkelte medlemmer af bydelsplangruppen har brændt for.

I løbet af borgerinddragelsesfasen blev følgende metoder anvendt:

- Borgermøder
- Guidet rundtur med efterfølgende debat
- Fokusgruppeinterview
- Seminarer
- Netværksmøder
- Møde med kommunal forvaltning
- Bod på arrangementer i byområdet
- Ny funktion i byrummet
- Konkurrence
- Annoncering i lokalaviser; på hjemmesider; på Facebook samt opsætning og uddeling af plakater, foldere og merchandise

Samlet har ca. 500 personer deltaget i lokaludvalgets borgerinddragelsesaktiviteter. Dertil kommer alle dem, der har indgået i samarbejder med lokaludvalget om aktiviteterne.

Samtidig har bydelsplanprocessen været eksponeret via hjemmeside, mails og foldere, hvorved endnu flere mennesker er blevet gjort opmærksomme på bydelsplanprocessen.

VIDERE PROCES

Bydelsplanen udgør en vision for hvad lokaludvalget vil arbejde med i de kommende år.

Det materiale, der er blevet indsamlet under bydelsplanprocessen, udgør en viden, som lokaludvalget vil bruge fremadrettet i sine aktiviteter og hørings svar. Derfor ønsker lokaludvalget at samle alt materialet til videre brug, herunder det der blev valgt fra i bydelsplanprocessen.

LOGBOG OVER BYDELSPLANPROCESSEN I KONGENS ENGHAVE

Aktivitet	Antal deltagere	Mål	Målgruppe
Bydelsplanseminar 29.11.08	30	At starte diskussionen om bydelsplanens indhold og udvælgelse temaer til planen	Lokaludvalget, borgere og andre aktører
Borgermøde 28.02.09	25	Bydelsplan Kick off	Alle borgere i byområdet
Opstartsseminar 28.04.09	10	At skabe dialog mellem forvaltninger og lokaludvalg	Lokaludvalget
Kronikkonkurrence Foråret 2009	7	At skabe opmærksomhed om bydelsplanen og sætte idégenerering i gang.	Alle borgere i byområdet. En Borgmester deltog
Møde med skoler 29.04.09	7	At indsamle idéer til bydelsplanen samt skabe dialog med skolerne	Skoleledere og ansatte
Bod på Bydelsfest 20.06.09	85	At skabe opmærksomhed om lokaludvalget og bydelsplanen samt indsamle idéer til planen.	Børnefamilier og borgere generelt.
Bod på Karens Dag 29.08.09	100	At skabe opmærksomhed om lokaludvalget og bydelsplanen samt indsamle idéer til planen.	Børn og børnefamilier samt borgere generelt.
Møde i det sociale Kontaktudvalg 03.09.09	7	At informere om bydelsplan processen, aktørernes mulighed for at komme med idéer og indsamle idéer til planen.	Aktører på det sociale område i bydelen Vesterbro-Kongens Enghave
Den hemmelige Bydel – guidede udflugter 20.09.09	27	At få idéer til bydelsplanen, diskutere bydelsplanens temaer og at hverve borgere til den videre proces	Alle borgere i byområdet
Arrangement på Baneterrænet 04.10.09 Inviteret af Vesterbro LU	23	At indsamle idéer til den langsigtede byudvikling af området.	Alle borgere i Kongens Enghave og Vesterbro ØKF var repræsenteret
Dit Space Workshop 23.10.09	35	At høre, hvad de unge mangler i bydelen, og evt. igangsætte arbejdsgrupper med unge.	7.-9. klasses skoleelever i bydelen.
Interview af 1. klasse skolebørn om legepladser 11.11.09	21	At indsamle idéer til legepladsredskaber	1. klasses elever
Kulturforum 30.11.09	17	Indsamle idéer til hvordan kreative kræfter og kultur kan styrkes i Kongens Enghave.	Kreative i bred forstand ØKF var repræsenteret
Inddragelse i medborgercentret 08.12.09	9	Inddragelse af socialt udsatte grupper	Socialt udsatte grupper
Forslag stillet af borgere og aktører Efterår 2009	7	At indsamle borgernes idéer til bydelsplanen	Borgere og aktører i byområdet
Skøjtebane på Mozarts Plads	20	At vise at Mozarts Plads kan rumme andre funktioner; end den gør i dag samt skabe liv på pladsen.	Børn og børnefamilier i byområdet.
Møde med TMF vedr: stiforbindelser 06.01.2010	2	At skabe dialog omkring stiforbindelser i Kongens Enghave	Lokaludvalgets medlemmer
Nytårskur 18.01.10	53	At etablere netværk blandt interessenter i Sydhavnen.	Lokaludvalget, aktører i byområdet samt lokale politikere og kommunale forvaltninger 2 repræsentanter fra TMF deltog.
Bydelsplanseminar 23.01.10	19	At skrive første udkast til bydelsplan	Lokaludvalget og aktører, der tidligere havde taget del i bydelsplanprocessen. 3 forvaltninger deltog (ØKF, TMF og KFF).
Mozarts Plads 26.01.10	35	Indsamle, diskutere og konkretisere forslag til ændringer af Mozarts Plads	Alle borgere i byområdet 3 forvaltninger deltog (ØKF, TMF og KFF)
Møde om tung trafik 01.02.10	20	At diskutere trafikken i bydelen, herunder særdeles den tunge trafik.	Alle borgere i byområdet

Lokal proces og borgerinddragelse - Vesterbro

DEN LOKALE ORGANISERING

Arbejdet med bydelsplanen i Vesterbro Lokaludvalg blev varetaget af en bydelsplangruppe, der bestod af 6 medlemmer af lokaludvalget samt en sekretariatsmedarbejder, der blev ansat i marts 2009.

I arbejdsgruppen har lokaludvalgets 3 stående udvalg alle været repræsenterede, og de er løbende blevet inddraget gennem orientering om aktiviteter, opsamling på materialet fra inddragelsen og diskussion og prioritering af dette samt formulering af afsnit til bydelsplanen.

Andre aktører i byområdet er blevet inddraget i bydelsplanen gennem møder i diverse udvalg og inddragelsesaktiviteter; bydelsplangruppens deltagelse i eksterne møder; og planlægning af arrangementer.

Temaerne for bydelsplanen blev udstukket i bydelsplangruppen på baggrund af diskussioner i lokaludvalget, et bydelsplanseminar i samme forum og et borgermøde/seminar, hvor borgere og andre aktører i byområdet også deltog. Temaerne blev senere revideret på baggrund af resultater fra borgerinddragelsen.

De fleste temaer har fået massiv opbakning fra borgerne, hvor temaet Demokrati dog i højere grad udgør lokaludvalgets prioritering, som støttes af det lokale organiserede civilsamfund.

Lokaludvalget er blevet orienteret om aktiviteter og regnskab for bydelsplanen ved hvert lokaludvalgsmøde, og der er blevet gjort status ved hvert faseskift. Lokaludvalgsmedlemmerne er desuden flere gange blevet opfordret til at deltage i Bydelsplanaktiviteter, såvel som til at skrive afsnit til bydelsplanen. Nogle lokaludvalgsmedlemmer, udover bydelsplangruppen, har deltaget i bydelsplanaktiviteterne.

DIALOG MED POLITIKERE OG FORVALTNINGER

Vesterbro Lokaludvalg har ved et opstartsseminar for bydelsplanlægningen været i dialog med alle kommunens forvaltninger. Herudover har repræsentanter fra Københavns Kommunes forvaltninger deltaget i tre borgerinddragelsesaktiviteter på Vesterbro. Bydelsplangruppen har derefter primært arbejdet selvstændigt med temaerne.

Lokale BR-politikere har deltaget i vælgermøderne "Sig din mening til politikerne", "Høring om Istedgade" og "Kødbyen".

BORGERINDDRAGELSEN

Der var i bydelsplangruppen lagt op til en ambitiøs og bred inddragelsesfase, som skulle sætte tanker i gang og skabe opmærksomhed hos både et bredt udsnit af byområdets borgere og lokaludvalget. Samtidigt blev særlige fokusmålgrupper udvalgt, for herigennem at få belyst nogle af de store problemer og potentialer i byområdet.

Følgende målgrupper blev inddraget:

1. Børnefamilier
2. Unge (14-25 år)
3. Erhvervslivet
4. Foreninger og organisationer
5. De udsatte grupper
6. Byplaninteresserede borgere i byområdet

I inddragelsesaktiviteterne var der fokus på synliggørelse af både bydelsplanen og lokaludvalget gennem aktiviteter i det offentlige rum og aktiviteter, der skulle afprøve nye metoder og nå borgerne, hvor de er.

Fra start af har der i bydelsplangruppen været opmærksomhed omkring at arbejde med hele det geografiske Vesterbro, hvorfor det er blevet vægtet at afholde borgerinddragelsesaktiviteter forskellige steder i byområdet.

Følgende inddragelsesformer har været taget i brug.

- Lokaludvalgets stående udvalg
- Borgermøde
- Guidede ture med efterfølgende debat/workshop
- Seminar
- Studietur
- Webaseret kommunikation
- Plakater, flyere og merchandise
- Udsendelse af brev og flyers
- Brunch
- Dit Space
- Møde med andre aktører i byområdet
- På stedet
- Annoncering og artikler i lokalavis
- Udsendelse af nyhedsbreve til mailinglister

Samlet set har ca. 850 personer deltaget i borgerinddragelsesaktiviteterne. Lokaludvalget har desuden skabt opmærksomhed omkring bydelsplanen i både lokalavisen og det offentlige rum, hvorved en del flere borgere er blevet informeret om bydelsplanprocessen, herunder de mange læsere af lokalavisen.

VIDERE PROCES

Lokaludvalget ønsker at præsentere det indsamlede materiale fra bydelsplanprocessen på sin hjemmeside, således at materialet er tilgængeligt for både hele lokaludvalget og andre aktører samt borgere i byområdet.

Lokaludvalgets udvalg vil arbejde videre med de temaer og projekter, som er præsenteret i bydelsplanen, og udvalgene vil inddrage netværk og andre aktører i byområdet.

Netværksdatabasen, der er et projekt under temaet demokrati, er et vigtigt redskab til at arbejde videre med dette.

I bydelsplanprocessen har lokaludvalget drømt om at få borgere og interessegrupper i byområdet til at løse kollektive problemstillinger i flok, hvilket lokaludvalget fortsat vil arbejde på at få til at ske. Dette er et både et led i og et delmål for visionen om at styrke de lokale netværk på Vesterbro.

Lokaludvalget ønsker at skabe et internationalt netværk, hvor erfaringer fra bydelsplanprocessen kan deles med andre, der arbejder med urban udvikling.

LOGBOG OVER BYDELSPLANPROCESSEN PÅ VESTERBRO

Aktivitet	Antal deltagere	Mål	Målgruppe
Bydelsplanseminar i lokaludvalget 14.03.09	14	At afklare temaer til arbejdsplanen	Lokaludvalget
Opstartsseminar 28.04.09	10	At skabe dialog mellem forvaltninger og lokaludvalg	Lokaludvalget
Bod på frivillighedsfestival 16.06.09	26	At skabe opmærksomhed om LU og bydelsplanen	Borgere på Vesterbro og deltagere på frivillighedsfestivalen
Borgermøde om Bydelsplan 18.05.09	35	Opstart på bydelsplanprocessen Skabe opmærksomhed om planen og indsamle de første idéer og emner, som udgangspunkt for det videre arbejde med planen	Organisationer og foreninger i byområdet, sekundært borger i byområdet
Hvanuvesterbro.dk Hjemmeside, hvor borgerne kunne skrive deres idé. September 2009	65 (personer har skrevet idéer via websiden)	At indsamle idéer til bydelsplanen fra bydelens borgere og brugere	Andre målgrupper end dem, der typisk ville deltage i et borgermøde – de unge, de travle, børnefamilier
Møde i det sociale Kontaktudvalg 03.09.09	7	At informere om bydelsplan processen, aktørernes mulighed for at komme med idéer og indsamle idéer til planen	Aktører på det sociale område i bydelen Vesterbro-Kongens. Enghave
Haveinstallation på Vesterbros Torv 05.09.09	50	Skabe opmærksomhed om bydelsplanen blandt borgere i byområdet. Indsamle idéer fra borgere	Borgere på Vesterbro, forbigående
Arrangement på baneterrænet 04.10.09 Kongens Enghave LU var inviteret	23	At indsamle idéer til den langsigtede byudvikling af området.	Alle borgere i Kongens Enghave og Vesterbro ØKF var repræsenteret
Høring om Istedgade 07.10.09	59	At diskutere et forslag til trafikal sanering af Istedgade og hermed indhente forslag til Bydelsplanen	Borgere på Vesterbro. Arrangementet blev holdt på en lokal café for at henvende sig til en lidt yngre målgruppe Deltagelse af forvaltninger
Dit Space Workshop 23.09.09	35	Indsamle, konkretisere og forankre idéer fra bydelens unge	7.-9. klasses skoleelever.
Baby Brunch 28.10.09	14	Indsamle og konkretisere idéer	Byområdets børneforældre på barsel.
Sig din mening til politikerne 29.10.09	15	Indsamle idéer til Bydelsplanen	Lokale kandidater og politisk interesserede borgere på Vesterbro
Kødbyen, Guidet rundtur og debat 03.12.09	41	At igangsætte dialog med borgerne og erhverv omkring Kødbyens fremtidige udvikling, herunder at indsamle og konkretisere idéer til bydelsplanen	Borgere på Vesterbro, erhverv og lejere i Kødbyen samt kommunale forvaltninger Heidi Wang fra Venstre deltog blandt publikum, og ØKF var repræsenteret
Carlsberg Rundvisning og præsentation af planer 08.12.09	66	At indsamle og konkretisere idéer til bydelsplanen samt igangsætte dialog med borgere om områdets udvikling og sammenhæng med resten af Vesterbro	Borgere på Vesterbro.
Påbegynde udarbejdelsen af forslag til Haderslevsgade som nyt byrum December 2009	Sekretariatet og bydelsplan-gruppen	Forslag til nyt byrum i Haderslevsgade	Lokaludvalget, forvaltninger og borgere

Bydelsplanlægningen gennemføres i perioden 2008-2011 for Københavns Kommunes 10 bydele. Bydelsplanerne er blevet udarbejdet i samarbejde med bydelenes lokaludvalg som led i Københavns Kommunes udvikling af nærdemokratiet. Der har været gennemført en grundig borgerdeltagelsesproces, hvor interesserede borgere og aktører har kunnet give deres holdninger og drømme for deres bydel til kende.

Arbejdet med bydelsplanerne falder i tre bølger. Denne bydelsplan er en del af anden bølge, hvor der er udarbejdet bydelsplaner for Amager Øst, Amager Vest, Bispebjerg og Vesterbro-Kgs. Enghave. I første bølge blev udarbejdet bydelsplaner for Valby, Vanløse og Østerbro.

Bydelsplanlægningen har to overordnede formål:

- Dialog mellem Borgerrepræsentationen og københavnere om byens udvikling, og hvordan bydelene kan indgå som del heraf.
- Lokale principper for bydelenes fremtidige udvikling i relation til byens centrale målsætninger.

Bydelsplanerne indeholder en vision og et katalog. Visionen udtrykker hvilken retning, bydelen ønsker at gå i fremtiden. Visionen afspejler på den måde bydelens identitet. I kataloget uddybes det, hvordan visionen ønskes udmøntet. Borgere og andre lokale aktører har arbejdet med en række temaer og projekter, som de finder vigtigt, at der arbejdes videre med.

Bydelsplanerne kan bruges af lokaludvalg, lokale beboere og aktører, det politiske niveau samt Københavns Kommunes forvaltninger.

Bydelsplanerne vedlægges som digitale bilag til kommuneplanen. Der er ikke knyttet økonomi eller lovmæssige kompetencer til bydelsplanerne.